

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra ruského jazyka a literatury

Nových sedm divů světa

Bakalářská práce

Autor: Veronika Davidová
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch – angličtina
Cizí jazyky pro cestovní ruch – francouzština
Vedoucí práce: Mgr. Markéta Krménčíková
Oponent práce: Ing. Daniela Mandřáková

Zadání bakalářské práce

Autor:	Veronika Davidová
Studium:	P18P0344
Studijní program:	B7310 Filologie
Studijní obor:	Cizí jazyky pro cestovní ruch - anglický jazyk, Cizí jazyky pro cestovní ruch - francouzský jazyk
Název bakalářské práce:	Nových sedm divů světa
Název bakalářské práce AJ:	New Seven Wonders of the World

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce bude věnována projektu Sedm nových divů světa. V úvodu vysvětlí jeho význam ve vztahu k ochraně kulturního dědictví a přiblíží i původních sedm divů světa.

Hlavním obsahem práce bude představení jednotlivých památek, zhodnocení jejich významu a dále smyslu celého tohoto projektu.

Divy světa: fascinující stavby a památky : od Kolosea k Tádž Mahal}. Praha: Knižní klub, 1993. ISBN 80-85634-06-6.

TURNBULL, Stephen R. Velká čínská zeď 221 př.n.l. - 1644 n.l. Ilustroval Steve NOON. Praha: Grada, 2008. Fortifikace (Grada). ISBN 978-80-247-2371-6.

Garantující pracoviště:	Katedra ruského jazyka a literatury, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Markéta Krménčíková
Oponent:	Ing. Daniela Mandáková
Datum zadání závěrečné práce:	19.12.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Nových sedm divů světa vypracovala pod vedením vedoucí závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce Mgr. Markétě Krměčkové za její ochotu, vstřícnost a cenné rady, které mi při vypracování bakalářské práce poskytla. Dále bych chtěla vyjádřit své díky všem respondentům, kteří byli součástí dotazníkového šetření a v neposlední řadě mému příteli a rodině, jež mi byli oporou.

Anotace

DAVIDOVÁ, Veronika. *Nových sedm divů světa*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2021. 95 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se věnuje projektu Nových sedm divů světa. V úvodu vysvětlí jeho význam ve vztahu k ochraně kulturního dědictví a přiblíží i původních Sedm divů světa. Hlavním obsahem práce je představení jednotlivých památek, zhodnocení jejich významu a dále smyslu celého tohoto projektu.

Klíčová slova: památky, divy světa, UNESCO, architektura, historie

Annotation

DAVIDOVÁ, Veronika. *New Seven Wonders of the World*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2021. 95 pp. Bachelor Degree Thesis.

The Bachelor Degree Thesis is focused on the project called New Seven Wonders of the World. In the beginning, it explains the significance of the project in relation to the protection of cultural heritage and it introduces the original Seven Wonders of the World. The main content of the work is the presentation of individual monuments, evaluation of their significance and of the meaning behind the whole project.

Key words: monuments, wonders of the world, UNESCO, architecture, history

Obsah

Úvod.....	10
Teoretická část	11
1. UNESCO.....	11
1.1. Historie.....	11
2. Původních Sedm divů světa	13
2.1. Cheopsova pyramida v Gíze	14
2.2. Visuté zahrady Semiramidiny	14
2.3. Artemidin chrám v Efesu	14
2.4. Feidiův Zeus v Olympii	15
2.5. Mauzoleum v Halikarnassu.....	15
2.6. Rhodský kolos.....	15
2.7. Maják na ostrově Faru.....	16
3. Projekt Nových sedm divů světa.....	17
4. Nových sedm divů světa	19
4.1. Petra	19
4.1.1. Jméno	19
4.1.2. Historie.....	19
4.1.3. Růžové město z poloviny tak staré jako věčnost.....	20
4.2. Velká čínská zeď.....	24
4.2.1. Dynastie Čchin	24
4.2.2. Dynastie Chan	25
4.2.3. Dynastie Suej, Tchang a další	26
4.2.4. Dynastie Ming.....	26
4.2.5. Zeď slz	27
4.2.6. Velká čínská zeď jako symbol	28
4.3. Koloseum	30
4.3.1. Amphitheatrum Flavium	30

4.3.2.	Stavba Kolosea.....	31
4.3.3.	Gladiátoři	33
4.3.4.	Pád Kolosea.....	35
4.4.	Chichén Itzá	37
4.4.1.	Maysko-toltécká metropole.....	37
4.4.2.	Památky v Chichén Itzá	37
4.5.	Machu Picchu.....	42
4.5.1.	Objevení Machu Picchu	42
4.5.2.	Incká civilizace a původ Machu Picchu.....	44
4.5.3.	Kult Slunce.....	46
4.5.4.	Citadela Machu Picchu dnes	46
4.6.	Tádž Mahal	48
4.6.1.	Příběh neutuchající lásky	48
4.6.2.	Architektura.....	49
4.6.3.	Tádž Mahal v průběhu let	51
4.7.	Socha Krista Spasitele.....	53
4.7.1.	Historie.....	53
4.7.2.	Architektura.....	55
	Praktická část	57
5.	Zhodnocení významu památek	57
6.	Dotazníkové šetření.....	64
6.1.	Cíle a hypotézy.....	64
6.2.	Výsledky dotazníkového šetření	65
6.2.1.	Demografická charakteristika respondentů	65
6.2.2.	Otázka č. 4: Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa?	66
6.2.3.	Otázka č. 5: Vyberte, prosím, z následujícího seznamu 7 památek, které podle Vás patří mezi Nových sedm divů světa.	67

6.2.4.	Otázka č. 6: Seznam Nových sedmi divů světa je následující. Která/é z těchto památek by podle Vás na seznam patřit neměla/y?.....	69
6.2.5.	Otázka č. 7: Je pro Vás památka označená za div světa více atraktivní?.....	70
6.2.6.	Otázka č. 8: Seřad'te památky podle toho, jak atraktivní by pro Vás byla jejich návštěva.	70
6.2.7.	Otázka č. 9: Navštívili jste někdy nějaký z Nových sedmi divů světa?	71
6.2.8.	Otázka č. 10: Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili?	71
6.2.9.	Otázka č. 11: Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?.....	72
6.2.10.	Otázka č. 12: Jakou památku byste zvolili jako 8. div světa?	73
6.2.11.	Otázka č. 13: Myslíte si, že moderní památka jakou je socha Krista Spasitele, je vhodně zařazena mezi divy světa?	74
6.2.12.	Otázka č. 14: Napadá Vás jiná MODERNÍ památka, kterou byste označili jako div světa?.....	75
6.3.	Zhodnocení hypotéz	77
	Závěr	79
	Seznam použité literatury.....	80
	Seznam použitých internetových zdrojů	82
	Zdroje použitých obrázků	85
	Přílohy.....	88
	Příloha A: Dotazník	88
	Příloha B: Seznam obrázků.....	93
	Příloha C: Seznam grafů	94
	Příloha D: Seznam tabulek.....	95

Úvod

Již od vzniku celé lidské civilizace se člověk snažil vytvořit něco výjimečného. Něco, co by zanechalo kulturní stopu pro mnoho dalších generací. Umění doby pravěké nám ukazuje, že již v té době měl člověk zájem o estetiku. Mezi tyto estetické zájmy bychom mohli zařadit například užívání přírodního barviva či sběr zajímavých kamenů. Od té doby se však lidstvo značně posunulo a vyvinulo ve všech možných oblastech, umění nevyjímaje. A jelikož je lidská společnost zvyklá vše kolem sebe soudit a posuzovat, jsou ty nejvýjimečnější lidské výtvořiny často zapisovány na různé seznamy.

Existuje nespočet publikací, které pojednávají o významných stavbách, nejkrásnějších památkách a monumentech, označovaných za divy nebo technické zázraky. Alespoň tak se můžeme o výjimečných památkách dozvědět více. Není totiž v možnostech většiny z nás navštívit všechny tyto poklady, které jsou rozsety po všech kontinentech. Zbytky významných staveb, které nám připomínají dovednosti dávných civilizací či megalomanií a marnivost bývalých panovníků jsou kulturním bohatstvím, jehož ochrana je pro naši společnost velmi důležitá. Každá z památek má své jedinečné kouzlo a odkrývá kousek historie, jejíž znalost je důležitá k pochopení souvislostí, které nám umožnily žít v přítomnosti.

Tato práce popisuje Nové divy světa vybrané v celosvětové anketě, které jsou odkazem naší civilizace. Sedm zástupců je tvořeno památkami od starověku až po modernismus. Nejen záhadné a nevysvětlitelné stavby dávných dob, ale i monumentální novodobé památky jsou hodné stát se divem. Všechny stavby ze seznamu jsou podle mého názoru opravdu výjimečné – každá jiným způsobem, a proto jsem se rozhodla je zpracovat, podrobně popsat a ve výsledku zhodnotit jejich význam s ohledem na další významné stavby. V teoretické části bude práce pojednávat i o původních Sedmi divích starověkého světa a přiblíží přístup k ochraně světového kulturního dědictví z pohledu organizace UNESCO. Obsahem praktické části bude kromě zhodnocení památek i vyhodnocení dotazníku na téma Nových sedm divů světa, jehož cílem je zmapovat povědomí o tomto projektu.

Teoretická část

1. UNESCO

Organizace UNESCO je nejdůležitějším pilířem ochrany nejen kulturních památek po celém světě. UNESCO, celým názvem Organizace spojených národů pro vzdělání vědu a kulturu, v anglickém originále *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*, usiluje o budování míru prostřednictvím mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávání, vědy a kultury. Programy UNESCO přispívají k dosažení cílů udržitelného rozvoje definovaných v Agendě 2030, kterou přijalo Valné shromáždění OSN v roce 2015. V současné době má UNESCO 193 členských států a dalších 11 přidružených států, které nemají volební právo. Česká republika se stala jedním z členů v roce 1993.¹

1.1. Historie

Ke vzniku organizace vedla z velké části druhá světová válka, která zapříčinila enormní škody ve všech oblastech, kterými se dnes UNESCO zabývá. Hlavním důvodem, proč se hlavy států v Londýně v roce 1942 sešly, bylo diskutování problému školství a jeho obnovy. O tři roky později, 16. listopadu 1945, byla organizací Spojených národů svolána konference o založení vzdělávací a kulturní organizace, která vešla v platnost schválením Konstitučního aktu necelý rok na to.² Ratifikační listina, podepsaná 4. listopadu 1946, obsahovala podpisy celkem dvaceti států, mezi které patřilo i tehdejší Československo.³

Samotná citace z Ústavy UNESCO: „*Neboť války začaly v myslích mužů a žen, i obrana míru musí být budována v myslích mužů a žen,*“⁴ předesílá, že jejím největším úsilím je národy spojovat a podporovat intelektuální a morální solidaritu lidstva tak, aby k žádné další válce již nedošlo. Ústava UNESCO dále definuje hlavní tři orgány

¹ UNESCO in brief – Mission and Mandate. *UNESCO | Building peace in the minds of men and women* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

² Tamtéž

³ KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-87104-52-1. Str. 11

⁴ UNESCO in brief – Mission and Mandate, pozn. 1 [cit. 20. 04. 2021]

organizace. Nejvyšším orgánem, sestávajícím ze zástupců všech členských států, je Generální konference UNESCO. Ta funguje jako hlavní rozhodovací a správní orgán. Na Řádném zasedání, které se koná každé dva roky, Generální konference rozhoduje o programu a rozpočtu UNESCO na následující období. Orgánem, který dohlíží na řádné plnění programu přijatého Generální konferencí, je Výkonná rada UNESCO. Tvoří ji 58 členských států, které jsou voleny Generální konferencí tak, aby bylo zastoupení přiměřené každé části světa. Pro zajištění spravedlivého zastoupení má UNESCO pět volebních skupin, ze kterých jsou členské státy vybrány. Posledním orgánem je Sekretariát UNESCO, který zaměstnává bez mála 1 500⁵ úředníků vykonávajících svou funkci jak v sídle UNESCO v Paříži, tak v dalších regionálních úřadovnách UNESCO po celém světě. V čele tohoto orgánu stojí generální ředitel UNESCO volený Generální konferencí na čtyři roky.⁶ Ještě v roce 1946 byl zvolen první ředitel UNESCO, Julian Huxley.⁷

Práce UNESCO vychází z mezinárodních dokumentů, které organizace přijímá a zavazuje tak členské státy k jejich plnění. Mezi tyto dokumenty můžeme zařadit úmluvy, doporučení a deklarační.⁸ V roce 1972 byla přijata Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která vstoupila v platnost 17. prosince 1975. Tento dokument je považován za tu nejvýznamnější úmluvu, která kdy vešla v platnost. V této Úmluvě se hovoří o stále větších hrozbách, které ovlivňují kulturní a přírodní dědictví a o vlivech, ať už společenských či ekonomických, které toto dědictví degradují. Hlavním posláním je tedy stanovit pravidla, podle kterých mají členské státy jednat v zájmu ochrany těchto kulturních a přírodních památek a zajistit jejich zachování i pro budoucí generace.⁹

Celou organizaci snad nejlépe vystihuje následující heslo: „*Svět nám nepatří, jen si ho půjčujeme od našich dětí.*“ Na tuto větu bychom měli pamatovat nejen v souvislosti s ochranou památek, ale i v našem každodenním životě.

⁵ Řídící orgány UNESCO | *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 20. 04. 2021] Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/strucne_o_unesco/organy_unesco.html

⁶ KUČOVÁ, pozn. 3, str. 11-12

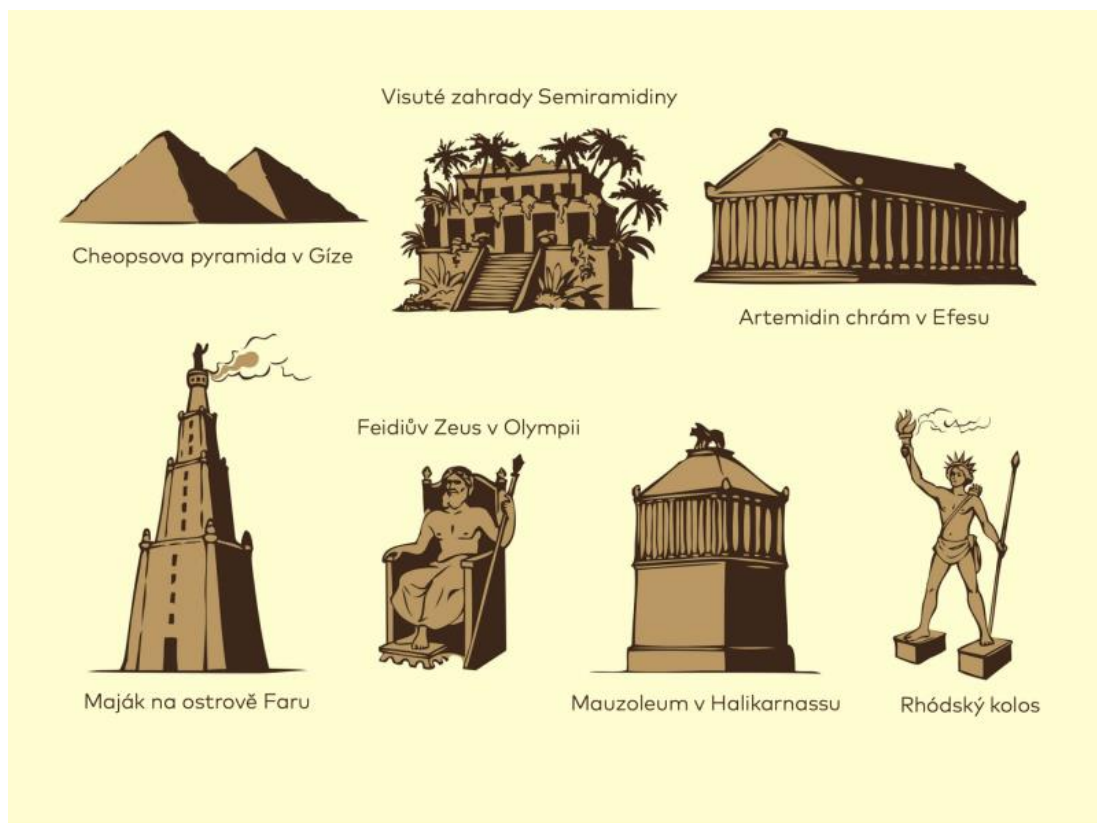
⁷ Řídící orgány UNESCO, pozn. 5 [cit. 20. 04. 2021]

⁸ KUČOVÁ, pozn. 3, str. 21

⁹ KUČOVÁ, pozn. 3, str. 29

2. Původních Sedm divů světa

Pojem „sedm divů světa“ je známý po celém světě. Seznamů s tímto názvem bylo v minulosti sepsáno hned několik. Tím nejslavnějším se dozajista stal seznam Sedmi divů světa sestavený Filónem Byzantským, ne však známým fyzikem, nýbrž jeho jmenovcem, který žil někdy ve 2. – 3. století. Kdo mohl tušit, že jeho seznam architektonických skvostů přijme celý svět na dvě dlouhá tisíciletí. Vždyť jediným dochovaným divem světa jsou pouze Pyramidy v Gíze a novodobý člověk tak ani nemůže tušit, jakou hodnotu mohlo zbylých šest památek představovat. Mezi původních Sedm divů světa patřily památky z okolí Středozemního moře a Blízkého východu, neboť tyto oblasti byli Řekům známé.¹⁰

Obrázek 1 – Sedm divů starověkého světa, Autor: průvodci CK SEN a Pavel Fellner

¹⁰ BÁRTOVÁ, Lucie. *Sedm nových nejkrásnějších divů světa*. 2. vyd. Praha: XYZ, 2012. ISBN 978-80-7388-645-5. Str. 5-6

2.1. Cheopsova pyramida v Gíze

Cheopsova pyramida v Gíze, nazývaná též Chufuova nebo Velká pyramida, je vůbec nejstarší dochovanou kamennou památkou starověkého světa. Její vybudování se datuje do třetího tisíciletí před naším letopočtem. Stavba vysoká téměř dva metry byla vybudována, stejně jako další pyramidy v komplexu v Gíze, aby sloužila jako královská hrobka. Ovšem to nebyl jediný důvod, proč byly tyto mohutné pomníky vystavěny. Dodnes je s pyramidami v Gíze spojeno tajemství, které pravděpodobně nebude nikdy odhaleno. Velikost Cheopsovy pyramidy a její technická přesnost udivuje člověka od nepaměti. Je postavená tak, že její strany směřují přesně do čtyř světových stran a rohy svírají dokonalé pravé úhly. Paradoxem je, že vůbec nejstarší div z původního seznamu je tím jediným, který se dochoval do dnešní doby.¹¹

2.2. Visuté zahrady Semiramidiny

Visuté zahrady Semiramidiny jsou divem, jehož existence nebyla nikdy stoprocentně prokázána. Nacházet se měly v Babylonu, na území dnešního Iráku. Výstavba podle všeho proběhla za vlády panovníka Nabukadnesara II. kolem roku 600 př. n. l. Zahrady měly zkrášlovat město pro panovníkovu manželku, které chyběla zeleň. Často bývají popisované jako série nad sebou postavených teras, přičemž v každém patře se nacházela půda pro růst okrasných stromů a všelijakých druhů květin. Podle dochovaných zdrojů ale v Babylonu nikdy nic takového existovat nemohlo. Ačkoliv o tomto divu psalo v průběhu let mnoho autorů, v ruinách starověkého města nebyly nalezeny žádné důkazy o jeho existenci.¹²

2.3. Artemidin chrám v Efesu

Efes bylo ve své době významné řecké město, které leželo v Malé Asii na území dnešního Turecka. Město bohyně Artemis se pyšnilo i chrámem vybudovaným na její počest. Měla to být ta nejkrásnější stavba vůbec, která byla podle Filónových slov „příbytkem bohů“. S výstavbou mramorového paláce se začalo v roce 550 př. n. l.

¹¹ ROMER, John a Elizabeth ROMER. *Sedm divů světa: dějiny novodobé imaginace*. Praha: Columbus, 1996. ISBN 80-85928-27-2. Str. 195-204

¹² ROMER, John a Elizabeth ROMER, pozn. 11, str. 132-139

Památka budovaná 120 let byla zničena ještě během Filónova života.¹³ Chrám podpálil Hérostritos, obyčejný měšťan, který se chtěl svým skutkem proslavit. Řecká vláda ho však nechala zabít a vyslovení jeho jména bylo zakázané.¹⁴

2.4. Feidiův Zeus v Olympii

Socha boha Dia se nacházela v interiéru Diova chrámu v Olympii na jihu Řecka. Jejím autorem byl sochař Feidiás, který ji ztvárnil v roce 435 př. n. l. Kostra sochy byla vyrobena ze dřeva a posléze pokryta slonovinou a zlatem. Zeus, král všech bohů, seděl na trůně s olivovým věncem na hlavě. V pravé ruce držel sochu Vítězství a v levé ruce třímal žezlo zdobené drahými kovy. Socha vysoká 12 metrů zdobila řecký chrám několik století. Křesťanští kněží přesvědčili ve 4. století našeho letopočtu císaře k uzavření chrámu a socha byla přestěhována do Konstantinopole. Podle všeho ji v tamějším chrámu zničil v roce 462 požár.¹⁵

2.5. Mauzoleum v Halikarnassu

Monumentální stavba stála přímo uprostřed Halikarnassu, starověkého města dnes známého jako Bodrum v Turecku.¹⁶ Hrobku nechala vybudovat v polovině 4. století př. n. l. po smrti krále Mausóla jeho manželka Artemisia. Stavbu z bílého mramoru vysokou asi 20 metrů zdobily iónské sloupy a dominovala jí střecha ve tvaru pyramidy. V průběhu její existence ji poničilo několik zemětřesení, ale pozůstatky se dochovaly až do 15. století, kdy zbytky mauzolea rozebrali křesťané kvůli materiálu na stavbu vlastní pevnosti. Po Cheopsově pyramidě se jedná o nejdéle dochovanou památkou ze seznamu Sedmi divů světa.¹⁷

2.6. Rhodský kolos

Rhodský kolos stál na stejnojmenném řeckém ostrově od začátku 3. století př. n. l. Stavba vysoká přes 33 metrů byla postavena jako děkovná oběť bohu Héliovi

¹³ ROMER, John a Elizabeth ROMER, pozn. 11, str. 156-157

¹⁴ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 5

¹⁵ Sevens Wonders of the Ancient World – List & Timeline – HISTORY. *Ancient History – History* [online]. [cit. 27. 05. 2021]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/ancient-history/sevens-wonders-of-the-ancient-world>

¹⁶ ROMER, John a Elizabeth ROMER, pozn. 11, str. 100-101

¹⁷ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 5

za to, že ostrov přestali obléhat syřští vojáci.¹⁸ Autorem nejvyšší sochy starověkého světa byl Charés a jeho dílo na svém místě stálo pouze 60 let. Zkázou bronzového Kolosu zapříčinilo opět zemětřesení. Jelikož Arabové, kteří v následujících stoletích ostrov obsadili, zbytky sochy rozprodali, archeologům už se nepodařilo zjistit, jak socha vypadala a ani kde přesně byla umístěna.¹⁹

2.7. Maják na ostrově Faru

Maják se nacházel u egyptského pobřeží na malém ostrůvku s názvem Faros a sloužil jako orientační bod všem, kteří se chtěli dostat do Alexandrie. Návrh majáku, který mohl podle odhadů dosahovat necelých 120 metrů, vytvořil řecký architekt Sostratus. Stavba byla zahájena kolem roku 280 př. n. l. Ještě ve 12. století popsal zbytky majáku jeden španělský cestovatel. Postupem času ho však mnohá zemětřesení nadobro srovnala se zemí. Jeho zbytky byly posléze použity jako materiál pro nové stavby a některé kusy byly dokonce nalezeny na dně Nilu.²⁰ Maják je popisován jako nejpraktičtější památka ze všech Sedmi divů a ve své době byl tak významný, že se název Faros používal pro pojmenování kteréhokoliv majáku či jasného světla.²¹

¹⁸ ROMER, John a Elizabeth ROMER, pozn. 11, str. 45

¹⁹ Sevens Wonders of the Ancient World – List & Timeline – HISTORY, pozn. 15 [cit. 27. 05. 2021]

²⁰ Sevens Wonders of the Ancient World – List & Timeline – HISTORY, pozn. 15 [cit. 27. 05. 2021]

²¹ ROMER, John a Elizabeth ROMER, pozn. 11, str. 69

3. Projekt Nových sedm divů světa

Právě z důvodu, že jedinou památkou, která se dochovala do dnešních dnů, jsou pouze pyramidy v Gíze, se začalo spekulovat o vzniku nového seznamu. Za projektem stojí organizace New7Wonders Foundation. Její zakladatel, švýcarsko-kanadský cestovatel Bernard Weber, ji v roce 2000 založil s názorem, že je na čase stanovit nové divy, takové, které může celý svět obdivovat.²² Předně je důležité zmínit, že tento projekt necílil na nově postavené moderní památky a nejedná se o „novodobých sedm divů světa“ jak je tento seznam někdy nepřesně nazýván.

Podmínek pro účast v této „soutěži“ bylo hned několik. Jednalo se o anketu věnovanou kulturním památkám, bylo tedy nutné, aby každá nominovaná stavba byla výtvorem člověka. Další kritérium stanovovalo, že se nesmí jednat o památku čistě technického rázu a každá z nominovaných staveb musí mít prokazatelnou kulturní nebo architektonickou hodnotu.²³

Ze 77 nominovaných památek bylo do finálového hlasování vybráno 21 kulturních pokladů. V čele výběrové komise stál doktor Federico Mayor Zaragoza, bývalý generální ředitel UNESCO. Bernard Weber původně i se samotnou organizací pro výchovu, vědu a kulturu spolupracoval na vytvoření seznamu památek, které budou do ankety zapojeny. Jelikož však bylo nutné uvést všechny památky, což nekorespondovalo se závaznými pravidly UNESCO, kolaborace byla ukončena a Weber se obrátil přímo na OSN.²⁴

Mezi jednadvaceti finalisty měl každý světadíl (kromě Antarktidy) alespoň jednoho zástupce. Vyhlášení výsledků celosvětového hlasování se konalo symbolicky 7. 7. 2007. Vítězi se staly skalní město Petra v Jordánsku, Velká čínská zeď, Koloseum v Římě, významné maysko-toltécké město Chichén Itzá v Mexiku, posvátná incká

²² BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 6

²³ Criteria for Candidacy & Rules | About New7Wonders. *About New7Wonders | News Room & About us* [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: <https://about.new7wonders.com/new7wonders-project-history/criteria-for-candidacy-rules/>

²⁴ "How the New7Wonders movement all began" | About New7Wonders. *About New7Wonders | News Room & About us* [online]. [cit. 30. 05. 2021]. Dostupné z: <https://about.new7wonders.com/our-mission/how-the-new7wonders-movement-all-began/>

pevnost Machu Picchu v Peru, mauzoleum Tádž Mahal v Indii a socha Krista Spasitele v Brazílii.

Vyhlášení vítězných památek nebylo jediným cílem organizace. New7Wonders ve své činnosti pokračuje a v posledních letech se volilo také Nových sedm divů přírody. Do této ankety byly vybrány významné památky, které vytvořila sama příroda. Vítězi se 11. 11. 2011 staly řeka Amazonka, zátoka Ha Long ve Vietnamu, vodopády Iguazu, Stolová hora v jižní Africe, ostrov Komodo v Indonésii, podzemní řeka Puerto-Princesa na Filipínách a ostrov Čedžu v Jižní Korei.²⁵ Posledním ukončeným projektem bylo hlasování o Nových sedmi divech v kategorii měst. Mezi 28 finalistů se probojovala i Praha, vítězství však ukořistit nedokázala. V současnosti organizace propaguje svou nejnovější anketu, jejímž obsahem je výběr sedmi symbolů míru.²⁶

²⁵ Archives: Wonders | New7Wonders of Nature. *Creating Global Memory | New7Wonders of Nature* [online]. [cit. 30. 05. 2021]. Dostupné z: <https://nature.new7wonders.com/wonders/>

²⁶ New7Wonders | The Global Voting Campaigns. *New7Wonders | The Global Voting Campaigns* [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <https://new7wonders.com/>

4. Nových sedm divů světa

4.1. Petra

Jordánský poklad a jedna z nejvíce fascinujících památek, často popisovaná jako osmý div starověkého světa, to je Petra. Nachází se v údolí zvaném Vádí Musa v samém srdci Šárských hor asi 200 km jižně od hlavního města Jordánska, Ammánu. Ačkoliv se o této památce většinou mluví jako o skalním městě, je to nepřesný pojem, neboť Petra byla původně pouze pohřebištěm.²⁷

4.1.1. Jméno

V Bibli se o Petře mluví jako o místě, kde Bůh udeřil do skály, ze které následně vytryskl pramen, který tak umožnil vznik nového osídlení.²⁸ To je možná důvod, proč se v Bibli pro toto místo používá název Selá, který v překladu znamená „skála“ nebo „kámen“. Původní jméno, které místu dali jeho obyvatelé, známo není, název Petra je tedy pouze řeckým překladem hebrejského názvu z Bible.²⁹

4.1.2. Historie

Historie Petry sahá až do paleolitu, kdy se zde začaly objevovat první zemědělské osady a vedla tudy významná stezka. Ale to, co toto místo představuje dnes, začalo vznikat ve 4. století př. n. l., když se tu usadili Nabatejci. Byl to kočovný národ, který se na území jižního Jordánska dostal z Arabského poloostrova. Nabatejci byli součástí karavanního obchodu, což je vystavovalo kontaktu s ostatními kulturami, které je nakonec ovlivnily k usedlejšímu způsobu života.³⁰

Jelikož to byli schopní obchodníci a obchod odjakživa znamená moc, stali se dominantním kmenem západní Asie a vytvořili poměrně rozsáhlou říši s vyspělou kulturou. Období největšího rozkvětu začalo v roce 62 př. n. l., tehdy žilo v Petře na

²⁷ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*. Praha: Knižní klub, 1993. ISBN 80-85634-06-6. Str. 84

²⁸ HANZLÍČKOVÁ, Helena. Růžové město z poloviny staré jako čas. *Země světa*. 2019, s. 28-34. ISSN 1213-8193. Str. 28

²⁹ ALBANESE, Marilia. *Starověké civilizace: světy, které objevila archeologie*. 5. vyd. Přeložila Marcela KOUPILOVÁ. Čestlice: Rebo, 2007. ISBN 978-80-7234-841-1. Str. 172

³⁰ HANZLÍČKOVÁ, pozn. 28, str. 28

30 – 40 tisíc obyvatel.³¹ Díky strategické pozici mohli obyvatelé udržovat obchodní styky s Mezopotámií nebo Arábií. Výhodou pro obchod s kadidlem myrthou nebo vzácným kořením byl také přístup k Rudému a Středozezemnímu moři.³²

Město začalo upadat se vzestupem Římské říše. Významné obchodní stezky už přes Jordánsko nevedly a z Petry se stala římská provincie nazývaná Arabia Petraea. Když se i Římská říše rozpadla, její východní část padla do rukou Byzantské říše se silným křesťanským a řeckým vlivem. Byzantské obyvatelstvo nakonec Petru opustilo s největší pravděpodobností kvůli masivnímu zemětřesení.³³

Kdysi tak významné místo bylo na několik století úplně zapomenuto. Novým islámským vládcům to ale nevedlo, neboť Petra neměla s jejich náboženstvím nic společného a tak neměli důvod ji obdivovat.³⁴ Místo strážili beduíni, kteří ho schopně bránili před vstupem zvědavých dobrodruhů. Byli totiž přesvědčeni, že stavby ukrývají poklad nevyčísitelné hodnoty.³⁵

Kýženého objevu této památky, o které se po dlouhá staletí myslelo, že je jen bájnou představou, dosáhl v roce 1812 švýcarský cestovatel Johann Ludwig Burckhardt. Aby se však k památce dostal, musel předstírat, že je jedním z muslimských občanů. Začal se učit arabsky, aby se s domorodci domluvil a nechal si narůst i plnovous.³⁶

4.1.3. Růžové město z poloviny tak staré jako věčnost

Petra nám dnes může předvést na 800³⁷ památek, které se, díky tomu, že na tak dlouho upadla v zapomnění, dochovaly v poměrně dobrém stavu. Dojem, který vytváří kontrast mezi nehostinným pohořím Šárských hor a jemnou architekturou mísící řecké nabatejské i egyptské vlivy, jen podtrhuje unikátní barva pískovce, do kterého jsou

³¹ HANZLÍČKOVÁ, pozn. 28, str. 28

³² ALBANESE, pozn. 29, str. 174

³³ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al. *Nejtajnější místa světa: záhadné stavby, nevysvětlitelné jevy a místa, kde se dějí zázraky*. Praha: RF Hobby, 2020. Enigma (RF Hobby). ISBN 9788090777217. Str. 90

³⁴ BÍNOVÁ, pozn. 33, str. 90

³⁵ ALBANESE, pozn. 29, str. 174

³⁶ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 90-91

³⁷ LIŠKA, pozn. 37, str. 136

všechny stavby vytesány. Ne nadarmo se Petře přezdívá Růžové město, hra světla a stínu totiž může vykouzlit odstíny, které by se v přírodě jen těžko hledaly.

Jedním z důvodů, proč byla Petra objevena až v 19. století je právě její umístění v horském údolí. Jediná snadná přístupová cesta totiž vede skrz úzkou skalní rozsedlinu, zvanou Sík, která je dlouhá asi 4 kilometry.³⁸ A právě na konci tohoto temného průchodu návštěvník poprvé spatří tu nejznámější památku, kterou je Al-Chazna nebo jen Chazna, což v překladu znamená „Pokladnice“. Tento chrám je místem posledního odpočinku jednoho z Nabatejských panovníků Arety III. Samotná stavba vytesaná do pískovce měří na výšku přes 40 metrů a jsou na ní patrné vlivy řecké architektury. Je tvořena korintskými sloupy a znázorňuje starořecká božstva.³⁹

Od Pokladnice je možné se skrz další skalní úžinu dostat do údolí obklopeného památkami. Z jednoho konce na druhý měří Petra asi 3,5 kilometrů a celá plocha má okolo 2 000 hektarů.⁴⁰ O vyspělosti Nabatejské kultury vypovídá i divadlo, které se ovšem nedochovalo v tak dobrém stavu jako ostatní památky. Původně mohl amfiteátr pojmut na 3 000 diváků a během římské nadvlády byl ještě rozšířen, takže se na představení mohl dívat skoro trojnásobek původního čísla.⁴¹

³⁸ ALBANESE, pozn. 29, str. 176

³⁹ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 92-94

⁴⁰ LIŠKA, pozn. 37, str. 136

⁴¹ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 91

Obrázek 2 – Pohled na Al-Chaznu z prolákliny Sík, Foto Khalil Mazaraawi

Na samotném konci Petry leží další nádherná památka, která je Pokladnici velmi podobná, ale její výzdoba je mnohem bohatší a složitější.⁴² Stavba Ad-Dér, jejíž název znamená v překladu „Klášter“, je umístěna na skále v nadmořské výšce 1 055 metrů a nabízí překrásný výhled na celé údolí.⁴³ Původně vznikla také jako hrobka, název Klášter si vysloužila díky křížům, které se nachází uvnitř této 45 metrů vysoké a dalších 50 metrů široké stavby.⁴⁴

⁴² ALBANESE, pozn. 29, str. 180

⁴³ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 84

⁴⁴ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 92

Obrázek 3 – Ad-Dér při západu Slunce, Foto Ralf Siemieniec

Kromě památek v podobě chrámů tu můžeme najít také strohé jeskyně, které by dokládaly, že se Petra postupem času stala pro Nabatejce i obytným místem a o město se tedy ve skutečnosti opravdu jednalo. Dnes je Petra, zařazená na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v roce 1985, nejnavštěvovanější památkou Jordánska, která ročně přivítá přes půl milionu návštěvníků.⁴⁵

⁴⁵ Jordánsko: Skalní město a pouštní údolí – Novinky.cz. *Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu* [online]. [cit. 05. 05. 2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/clanek/jordansko-skalni-mesto-a-poustni-udoli-40286937>

4.2. Velká čínská zeď

Jeden z nejvýznamnějších symbolů Číny a druhá nejstarší památka na seznamu Nových sedmi divů světa; vznik Velké čínské zdi lze datovat až do sedmého století př. n. l.⁴⁶ Od roku 1987 patří mezi památky UNESCO. Masivní opevnění, které sloužilo především pro obranu země, se rozkládá v severní části Číny a délka zdi byla vždy předmětem spekulací. Její budování ovšem nebylo předem plánované a cílené. Velká zeď vznikala postupně v několika fázích, které můžeme rozdělit podle vládnoucích dynastií.⁴⁷

Obrázek 4 – Velká čínská zeď, Foto Shutterstock

4.2.1. Dynastie Čchin

Položení základního kamene Velké Čínské zdi je připisováno vládci, který v roce 221 př. n. l. sjednotil území Číny. Čchin Š'chuang-ti, což v překladu znamená „první císař“, byl znám jako tyran a *disponoval obrovským bohatstvím a množstvím lidských zdrojů, které byly zapotřebí na výstavbu takového díla.*⁴⁸

⁴⁶ TURNBULL, Stephen R. *Velká čínská zeď 221 př. n. l. - 1644 n. l.* Ilustroval Steve NOON. Praha: Grada, 2008. Fortifikace (Grada). ISBN 978-80-247-2371-6. Str. 9

⁴⁷ TURNBULL, pozn. 46

⁴⁸ TURNBULL, pozn. 46, str. 9

Je však důležité vědět, že Čchin Š'chuan-ťi nebyl rozhodně žádným průkopníkem nebo vynálezcem přelomové obranné strategie. Císař pouze pokračoval v tom, o co se snažili i jeho předchůdci. Vznik podobných obranných zdí totiž můžeme datovat až do 7. století př. n. l., nejednalo se však o tak rozsáhlé stavby. Nový císař těchto již existujících staveb využil, propojil je a následně rozšířil tak, aby společně vytvořily jednotnou ochranu před nájezdy sousedních států. V prvním historickém čínském textu se dozvídáme, že císař tímto úkolem pověřil generála Meng Tiana, který měl postavit *wan li čchang čcheng*. Jedná se o slovní spojení, kde část *čchang čcheng* označuje dlouhou nebo velkou zeď a *wan li* v překladu znamená deset tisíc, což je pro Číňany tradiční pojem pro nezměrné množství.⁴⁹ Doslovný překlad originálního názvu by tedy mohl znít: Zeď dlouhá deset tisíc mil.

V této době se totiž o fenoménu, jež nyní známe pod názvem Velká čínská zeď, zatím mluvit nemohlo. Generál Tian byl sice schopný, ale jeho stavby byly technicky mnohem jednodušší než ty, které stavěli v pozdějších letech jeho nástupci.⁵⁰ Ke stavbě samotných zdí se používala ze začátku převážně jen upěchovaná zemina, technika vycházející již z období válčících států.⁵¹

4.2.2. Dynastie Chan

Nástupnická dynastie Chan rozšířila Velkou zeď až do pouště Gobi. Právě části z oblasti pouště Gobi odhalily další stavební techniku, tedy zesílení zdi za použití přírodních materiálů, jako například rákosu, tamaryšku, nebo svídy krvavé. Tyto rostliny byly velmi odolné a nepůsobily na ně vlivy střídajících se ročních období. Dalším způsobem výstavby bylo zdění „nasucho“ za použití volných kamenů bez jakéhokoliv spojovacího materiálu. Kámen se musel opracovat a do mezer byly vsazeny menší kameny pro upevnění těch větších.⁵²

V tomto období se také začaly vytvářet obytné kolonie podél hranic země na doporučení ministra tehdejšího císaře. Kolem těchto kolonií byly na ochranu obyvatel

⁴⁹ TURNBULL, pozn. 46, str. 9-10

⁵⁰ TURNBULL, pozn. 46, str. 10

⁵¹ TURNBULL, pozn. 46, str. 20

⁵² TURNBULL, pozn. 46, str. 21

postaveny další vysoké valy, které byly navíc propojeny mezi sebou strážními věžemi a tvořily tak další část Velké zdi.⁵³

4.2.3. Dynastie Suej, Tchang a další

Po pádu dynastie Chan země upadla do chaosu a na stavbu zdi tak nebyly prostředky ani čas. V průběhu let byla zanedbávaná a místy se i rozpadala. Když se k vládě dostala roku 581 dynastie Suej, která Čínu opět sjednotila, začalo se na Velkou zeď znovu myslet.⁵⁴ Nástupnická dynastie Tchang však tehdejší území Číny zvětšila a všechny dříve vybudované zdi byly rázem k ničemu. Během dalších pár století se v Číně vyměnil velký počet vládnoucích dynastií, jejichž společným cílem bylo vždy postavit pohraniční obranné zdi tam, kde jich bylo zrovna třeba.

4.2.4. Dynastie Ming

Svou dnešní podobu začala Velká čínská zeď získávat až začátkem 14. století, kdy se k moci dostala dynastie Ming.

Nájezdy Mongolů na říši byly čím dál častější a císař Chung-wu začal přemýšlet nad obnovením někdejší slavné *wan li*. První fáze výstavby zahrnovala pouze lokální obranné stavby, jako například věže v pohraničních oblastech.⁵⁵ Tyto věže byly stavěny v dostatečné vzdálenosti tak, aby z nich mohli vojenští příslušníci komunikovat pomocí kouřových signálů ve dne a ohňových v noci.⁵⁶

K výstavbě začala dynastie Ming využívat poněkud modernějších způsobů. Stále se používal přírodní materiál – opracovaný kámen na základy a zemina s rostlinnou složkou jako výztuž, ale v konečné fázi stavby se využívalo vypalovaných cihel. Tyto cihly byly mnohonásobně větší, než jaké známe dnes, a snesly zhruba stejné zatížení jako dnešní železobeton. Důvodem takové odolnosti byl mnohem delší čas vypalování. Cihly byly ukládány do podzemních pecí na sedm dní při teplotě 1150°C.

⁵³ TURNBULL, pozn. 46, str. 11

⁵⁴ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 87

⁵⁵ TURNBULL, pozn. 46, str. 14

⁵⁶ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 87

Na některých cihlách lze ještě dnes zpozorovat jména jejich výrobců. Pro následně spojení byla využívána malta, do které se přidávala jako tajná přísada rýžová mouka.⁵⁷

První úseky zdi vybudované na ochranu osadníků v pohraničním území byly vybudovány ve 40. letech 15. století a o třicet let později se vládcí říše definitivně rozhodli pro stavbu zdi, která by vedla po celé délce hranic a ochránila říši před nájezdy Mongolů. Ačkoliv byla výstavba drahá, udržování válečného stavu bylo pro vládu ještě nákladnější. Pracovní síla se mimo jiné získala osvobozením asi 50 000 občanů od placení daní výměnou za to, že se budou na stavbě podílet. Během následujícího století vznikla Velká čínská zeď. O dokončení této velkolepé technické stavby můžeme mluvit na konci 16. století. Zajímavé ale je, že se v té době nepoužíval název čchang čcheng wan li, neboť myšlenka Velké zdi byla spojována s prvním císařem, za jehož vlády dělníci při stavbě zažívali nejkrutější a většinou také poslední období svých životů.⁵⁸

Obrázek 5 – Mapa Velké čínské zdi, Obrázek Osprey Publishing Ltd

4.2.5. Zeď slz

Zeď slz nebo Nejdleší hřbitov světa, takové přezdívky si Velká čínská zeď vysloužila kvůli krutým podmínkám, které panovaly při její výstavbě. Nejnáročnější období bylo pro dělníky za vlády Čchin Š'čuang-tiho. Uvádí se, že pouze v období

⁵⁷ TURNBULL, pozn. 46. str. 23

⁵⁸ TURNBULL, pozn. 46, str. 16-17

dynastie Čchin se na výstavbě podílelo až 300 000 mužů, ostatní odhady se různí a zmiňují početnou armádu nebo další skoro 2 miliony lidí.⁵⁹ Pracovní náplň byla opravdu fyzicky náročná. Dělníci lámali kámen, tahali těžké povozy a nosili obrovské dřevěné trámy. Počasí nebylo překážkou, pracovali za jakýchkoli klimatických podmínek a byli tak vystaveni slunečnímu záru, lijákům, nebo nepředstavitelné zimě. Mezi lidmi se dokonce šířila pověst o pohřbívání lidských těl přímo do Velké zdi, která byla odborníky vyvrácena. Pohřební jámy se však nacházely v blízkosti zdi a jejich historie není o nic růžovější. Netrpěli ale pouze lidé, nýbrž i okolní příroda, která byla kvůli výstavbě navždy znehodnocena.⁶⁰

4.2.6. Velká čínská zeď jako symbol

Dodnes není jasné, kolik kilometrů Velká čínská zeď měří. Vzdušnou čarou je to z jednoho konce na druhý asi 2 450 kilometrů, ale její celková délka se všemi jejími odbočkami se podle odhadů vždy pohybovala mezi 6 až 8,5 tisíci kilometrů. V roce 1990 údajně jeden Číňan celou Velkou čínskou zeď prošel a uvedl, že její délka činí 6 700 km.⁶¹ V roce 2012 bylo ale po pěti letech ukončeno první vědecky a systematicky podložené mapování. Státní správa kulturního dědictví oznámila, že celková délka zdi napříč celou její historií je 21 196 km.⁶² Ovšem toto číslo je poněkud zavádějící, jelikož započítává i části, které byly posléze přestavěny a další osamocené části bránící hranice nejen na severu území.⁶³

Z této celkové délky je pro návštěvníky zpřístupněno naprosté minimum a většina turistů obdivuje zejména části Velké zdi v okolí Pekingu postavené za dynastie Ming. Tou nejznámější částí je Badaling, který byl zrekonstruovaný v roce

⁵⁹ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 87

⁶⁰ TURNBULL, pozn. 46

⁶¹ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 87

⁶² How Long is the Great Wall of China – 21196.18km (13170 Miles). *China Travel Agency, China Tour Packages 2021/2022 | China Discovery* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinadiscovery.com/great-wall/facts/how-long-is-the-great-wall-of-china.html>

⁶³ How Long Is the Great Wall of China? – 21,196 kilometers? *China Travel Agency, Tour with China Highlights – Since 1998!* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinahighlights.com/greatwall/fact/great-wall-length.htm>

1957 jako úplně první. Pro velký zájem byly posléze zpřístupněny další dvě části – Mutianyu a Simatai.⁶⁴

Velká čínská zeď se stala symbolem, který láká návštěvníky především díky své velikosti a neopakovatelnosti. Tento turistický nápor v posledních desetiletích ale stavbu ohrožuje možná více než následky jejího přirozeného stárnutí.⁶⁵ Nesmíme však nikdy zapomenout na to, že stavba představuje také symbol krutosti a nesčetných lidských obětí ve prospěch Čínského císařství.

⁶⁴ Velká čínská zeď – CK China Tours. *Poznávací zájezdy do Asie a Číny - CK China Tours* [online]. China Tours, s.r.o. All rights reserved [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinatours.cz/clanky-tipy/cestovatelske-clanky/velka-cinska-zed/>

⁶⁵ TURNBULL, pozn. 46, str. 58

4.3. Koloseum

Koloseum je pro svou velikost a technickou promyšlenost jednou z nejimpozantnějších staveb na světě. Její význam dokazuje i skutečnost, že je tato starověká památka jediným zástupcem evropské kultury na seznamu Nových sedmi divů světa. Mezi památky UNESCO patří od roku 1980.

Obrázek 6 – Koloseum, Foto FeaturedPics

4.3.1. Amphitheatrum Flavium

Když se roku 69 našeho letopočtu stal Vespasianus císařem Římské říše, znamenalo to počátek rozkvětu a stability. Jednou z jeho vizí byla i výstavba velkolepého mnohoúčelového amfiteátru, který by sloužil především pro zábavu římského lidu.⁶⁶

V Římě samozřejmě existovaly amfiteátry již před nástupem Vespasiana na trůn, ale po velkém požáru města v roce 64, za vlády císaře Nerona, byla značná část

⁶⁶ CONNOLLY, Peter. *Koloseum: římská aréna smrti*. V Praze: Euromedia Group - Knižní klub, 2004. Universum (Knižní klub). ISBN 80-242-1232-3. Str. 31

města nevratně zničena. Nový vládce zahájil obnovu města pod výstižným heslem: „Řím vstává z popela“.⁶⁷

Renovaci chtěl začít něčím působivým, stavbou, která by svou velikostí i krásou předčila vše, co bylo do té doby známo. Pro stavbu prostorného amfiteátru vybral místo téměř v historickém středu města, kde se nacházel odkaz na vládu jeho předchůdce Nerona, Zlatý palác. Právě v komplexu tohoto paláce, který připomínal krutost nenáviděného vládce, byly na dně umělého jezera položeny základy stavby s názvem Amphiteatrum Flavium. Vespasianus tento název vybral jako odkaz na své rodové jméno.⁶⁸ Pozdější jméno, kterým amfiteátr nazýváme dodnes, se začalo používat během 8. století a ironií je, že je odvozeno od kolosální sochy císaře Nerona, která v té době stála v blízkosti Kolosea, ale bohužel se nedochovala.⁶⁹

4.3.2. Stavba Kolosea

Samotná stavba byla zahájena v roce 70 a jejího dokončení o téměř 10 let později se císař Vespasianus nedožil. Koloseum dosahovalo po obvodu délky až půl kilometru. Oválná stavba byla vysoká téměř 50 metrů a po delší ose měla průměr 188 metrů, po kratší to bylo 154 metrů.⁷⁰

Ještě před položením základů bylo nutné důkladně vysušit bývalé jezírko a naplánovat odvodňovací systém. Technicky a především funkčně propracovaný kanalizační systém je jedním z důvodů, proč je na Koloseum nahlíženo jako na architektonickou chloubu. Odhaduje se, že systém vodních rour a tunelů, které sloužily k odvodu vody, měřil až 3 kilometry.⁷¹ Kromě předcházení povodním tento důmyslný systém fungoval také pro přívod vody. Celé oválné hlediště bylo možné zaplavit vodou, a proto se v koloseu mohly konat rekonstrukce vodních bitev – takzvané naumachie.⁷²

V té době už byli Římané na stavbu kolosálních staveb velmi dobře připraveni. K dispozici bylo velké množství stavebních dělníků a mezi hlavní stavební materiál

⁶⁷ CONNOLLY, pozn. 66, str. 31

⁶⁸ CONNOLLY, pozn. 66, str. 32

⁶⁹ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 18

⁷⁰ LIŠKA, pozn. 37, str. 101

⁷¹ CONNOLLY, pozn. 66, str. 41

⁷² LIŠKA, pozn. 37, str. 104

patřil beton, cihly, travertin a tuf.⁷³ Spodní patro stavby je postaveno v dórském stylu, nad ním se tyčí sloupy ve stylu iónském a poslední dvě patra už byla zkonstruována ve stylu korintském. Díky důmyslnému systému za použití kladkostrojů bylo navíc možné nad celou stavbou natáhnout nepromokavé plátno, hry se tak mohly konat za jakéhokoliv počasí.⁷⁴

Zvenku okouzující stavba z růžového travertinu obložená mramorem byla vrcholem architektury i zevnitř. Podzemní chodby, jejichž pozůstatky jsou viditelné i dnes, zahrnovaly systémem 48 výtahů, pomocí kterých byli na jeviště dopravováni gladiátoři, zvířata, nebo kulisy. Na jevišti se pak dalo s rozložením dále pracovat pomocí posuvných plošin. Podzemí jeviště bylo zakryto dřevěnou konstrukcí, která byla zasypána pískem. Ten byl použit z jednoho prostého důvodu – dobře saje krev. Genialitu stavby dokládá také systém, který reguloval pohyb lidí v amfiteátru. Po obvodu Kolosea bylo 80 vstupů, přičemž hlavní severní vstup sloužil pro císaře a vedlejší tři pro vážené římské občany, zbylých 76 vchodů využívalo prosté obyvatelstvo. Pomocí průchodů zvaných vomitoria se divák vždy bezpečně dostal ke své řadě sedadel. Usazování fungovalo podle čísla na hliněné destičce, která sloužila jako vstupenka, čím vyš měl divák své sedadlo, tím méně byl důležitý. Vstup byl pro všechny zdarma, navíc bylo během představení možné získat jídlo nebo jiné dary, které byly rozhazovány v hledišti, účast na hrách tak byla opravdu veliká. Vládci si tímto gestem udržovali přízeň svého lidu.⁷⁵

⁷³ CONNOLLY, pozn. 66, str. 40-41

⁷⁴ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 22

⁷⁵ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 23-27

Obrázek 7 – Interiér Kolosea, Foto Sofi Aguilera

4.3.3. Gladiátoři

Hlavní funkce amfiteátrů v době starověkého Říma spočívala v pořádání gladiátorských zápasů. Dnes je na tuto zábavu pohlíženo jako na něco nepředstavitelného a krutého. A Koloseum navždy zůstane symbolem této krutosti. Je však důležité vzít v potaz, že to bylo jednoduše součástí kultury našich předků a část gladiátorů považovala svou účast na hrách za poctu.

Tehdejší gladiátorské zápasy bychom mohli přirovnat k dnešním fotbalovým utkáním. Ne z pohledu jejich průběhu, ale z pohledu jejich funkce a přístupu k nim. Souboje gladiátorů byli hlavním kulturním vyžitím v té době, chodilo se na ně dívat na tisíce diváků, údajně mohlo koloseum pojmout až 50 000 lidí.⁷⁶ Úspěšným gladiátorům se dostalo úcty, peněz a byli oblíbení i mezi ženami. Bojovalo se podle pravidel a o konečném výsledku rozhodovali rozhodčí. Diváci měli možnost vsadit na

⁷⁶ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 18

svého favorita a byly vytvořeny i podrobné tabulky, které zachycovaly úspěchy a neúspěchy gladiátorů.⁷⁷

Druhý pohled na tuto oblíbenou zábavu nám jen dokazuje, proč má Koloseum ještě v dnešní době jakýsi nádech špatné energie. Gladiátorské zápasy, ačkoliv nebyly vynálezem římským, nýbrž etruským, se do dějin Říma neodmyslitelně zapsaly.⁷⁸ Původně se jednalo o rituál, který doprovázel pohřby, neboť se věřilo, že lidská krev působila blahodárně na duše zesnulých.⁷⁹ Později se inscenované souboje při pohřbech zástupců aristokratických rodin staly zvykem a těšily se čím dál větší oblibě. Vládnoucí vrstva obyvatelstva si začala všimnout velkého zájmu o tuto kratochvíli a viděla v tom nástroj na získání preferencí u poddaných. Tak se během 1. století př. n. l. stala z tohoto náboženského rituálu spíše politická propaganda. Souboje využívala zámožnější část obyvatelstva k předvedení své moci a získání většího vlivu. Posléze převzali vládu nad konáním těchto soutěží císaři.⁸⁰

Mezi prvními gladiátory byly především příslušníci kmenů, které Římané porazili. Mezi takové patřili například Galové nebo Teherákové. Kromě zajatců byli mezi bojovníky také otroci, odsouzení na smrt a jiní zločinci. Veřejnost jimi tedy pro jejich nízké společenské postavení opovrhovala.⁸¹

Podle způsobu boje a použitých zbraní se gladiátoři dělili do různých skupin. Nejčastější dvojici tvořili *secutor* a *retiarius* – pronásledovatel a pronásledovaný. *Retiarius* byl tím nejnižším možným postavením gladiátora a na svou obranu používal pouze trojzubec a síť.⁸²

Když začali úspěšní bojovníci dostávat cenné dary, začalo se na povolání gladiátora pohlížet úplně jinak. Ti nejslavnější byli dokonce osvobozeni od otroctví. Vznikaly pro ně školy a někteří dobrodruhovité se nechali na post bojovníka v aréně

⁷⁷ CONNOLLY, pozn. 66, str. 111

⁷⁸ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 27

⁷⁹ CONNOLLY, pozn. 66, str. 68

⁸⁰ CONNOLLY, pozn. 66, str. 76

⁸¹ CONNOLLY, pozn. 66, str. 67-75

⁸² CONNOLLY, pozn. 66, str. 77-78

najmout dobrovolně. Sláva však nečekala na každého. Odhaduje se, že na půdě Kolosea zemřelo za necelých 400 let jeho provozu na stovky tisíc mužů.⁸³

4.3.4. Pád Kolosea

O svůj původní význam přišlo Koloseum především s příchodem křesťanství. Toto náboženství totiž nemohlo podporovat barbarské krvelačné zabíjení, které v aréně probíhalo pro pobavení ostatních. První křesťanský vládce, císař Konstantin, sice zakázal výchovu nových zápasníků v gladiátorských školách, nicméně hry jako takové nezakázal.⁸⁴ Během následujících století už tak neprobíhaly zápasy gladiátorů, ovšem boje s divou zvěří byly definitivně ukončeny až v roce 523.⁸⁵ Samotní křesťané ale Koloseum nenechali opuštěné, vybudovali v něm kostelík a části stavby byly posléze využívány jako ubytování pro chudé.⁸⁶ Kříž, který zde byl postaven na památku všech křesťanských obětí, tu stojí i dnes.⁸⁷

Nejen kvůli několika zemětřesením, jimiž bylo koloseum nenávratně poničeno, se ze stavby postupem času stal kamenolom. Důvodem bylo i obléhání města nejprve Góty a posléze Normany.⁸⁸ Vyplenění města mělo na římské antické památky fatální dopady. Lidem bylo jedno, že se jedná o architektonický skvost, potřebovali stavební materiál na obnovu města. V Římě tak najdeme spoustu památek, na jejichž výstavbu přispělo Koloseum svým stavebním materiálem. Jednou z nich je například i bazilika svatého Petra, na kterou byly použity travertinové kvádry. Mramor naopak zdobí fasády aristokratických paláců.⁸⁹

Rabování a ničení památky zastavil až v polovině 18. století papež Benedikt XIV., který pozůstatky amfiteátru prohlásil za památku. Toto století bylo také obdobím sjednocování Itálie a možná právě proto se Koloseu, které bylo jednou

⁸³ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 30

⁸⁴ CONNOLLY, pozn. 66, str. 157

⁸⁵ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 30

⁸⁶ LIŠKA, pozn. 37, str. 105

⁸⁷ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 18

⁸⁸ CONNOLLY, pozn. 66, str. 160-161

⁸⁹ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 31

ze vzpomínek na dávnou velikost Říma, začala věnovat větší pozornost. Rekonstrukce začaly na přelomu 18. a 19 století a pokračují dodnes.⁹⁰

Při návštěvě hlavního italského města si skoro žádný návštěvník neodpustí prohlídku Kolosea alespoň zvenku. Během roku 2019 byla průměrná návštěvnost 21 000 lidí za den. Samotný rok 2019 byl pro Koloseum s celkovým počtem 7,6 milionu návštěvníků rekordním.⁹¹

⁹⁰ LIŠKA, pozn. 37, str. 106-107

⁹¹ Koloseum hlásí rekordní návštěvu, nejvíce lidí přišlo v březnu | Týden.cz. *Týden.cz – Aktuální zpravodajství v souvislostech* [online]. [cit. 05. 05. 2021]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/relax/ostatni/koloseum-hlasi-rekordni-navstevu-nejvice-lidi-prislo-v-breznu_509038.html

4.4. Chichén Itzá

Jedno z nejvýznamnějších měst Mayské civilizace, které ale díky Toltékům neupadlo v zapomnění, to je Chichén Itzá, památka ležící na severu poloostrova Yucatán v Mexiku mezi dnešními městy Cancún a Mérida.

4.4.1. Maysko-toltécká metropole

Původní mayské obyvatelstvo město vybuodovalo pravděpodobně v 6. století.⁹² Mayský kmen Itzá z něj udělal své nejdůležitější centrum, jenž význam mayské kultury postupně upadl a vládu nad městem převzali toltéčtí válečníci. Toltékové se na mexický poloostrov dostali koncem 10. století a z Chichén Itzá udělali své hlavní město. Kmen sem z města Tula, které bylo do té doby centrem toltéckého impéria, přivedl panovník Ce Acatl Topiltzin, jenž byl svržen z trůnu svým bratrem. Podle legendy Topiltzin přijal jméno významného toltéckého boha – Queatzolcátla. Mayové pro něj používali výraz Kukulkan a v překladu jméno znamená „Opeřený had“, uctívání tohoto boha je patrné na většině památek. Podoba města je díky soužití těchto dvou civilizací ojedinělou směsicí motivů obou kultur.⁹³

Ačkoliv bylo město ve své době velmi významné, slávu si moc dlouho neužilo. Obyvatelé ho opustili již kolem roku 1200. Možným důvodem byl útok jiného mocného kmene Yucatánského poloostrova.⁹⁴ V období zámořských objevů bylo město dobyto Španělskými conquistadory. Od začátku 19. století tu začali probíhat archeologické průzkumy, které se v následujícím století staly pravidelnými a zachránily památky od postupující vegetace, která je obklopovala.⁹⁵ Dnes je zřícenina Chichén Itzá, zapsaná na Seznam UNESCO v roce 1988, nejznámější a nejprobádanější mayskou památkou vůbec.

4.4.2. Památky v Chichén Itzá

Mayové město původně vybuodovali v puuckém stylu, což je architektura charakteristická vysokou zdobností. S nástupem toltéků už stavby tak zdobené nebyly

⁹² BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 67

⁹³ ALBANESE, pozn. 29, str. 316

⁹⁴ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 157

⁹⁵ ALBANESE, pozn. 29, str. 314

a používaly se spíše motivy bojové, neboť toltékové byli především válečníci.⁹⁶Celý komplex, který se rozkládá na více než 15 kilometrech čtverečních, lze rozdělit do dvou částí právě podle převládající architektury. V centrální části se používal především styl mayského klasického období a v severní části převládal styl maysko-toltécký.⁹⁷

Všechny stavby, které na území Chichén Itzá najdeme, byly postaveny podle Mayského kalendáře. Tou nejznámější je Kukulkanova pyramida, nazývaná také jako El Castillo nebo pyramida Opeřeného hada, postavená v maysko-toltéckém stylu. Terasy a stupně chrámu El Castillo, což v překladu ze španělštiny znamená „zámek“, symbolizují dny a měsíce roku. Na vrchol devítistupňové pyramidy vedou čtyři schodiště, přičemž každé z nich je orientováno na jednu světovou stranu. Jedno schodiště má 91 schodů, celkem je tedy schodů přesně 364, když připočteme ještě poslední stupeň pyramidy, dostaneme počet dní v roce. Kolem pyramidy se dokola vine balustráda, která v přízemí začíná hadí hlavou. Ve dnech jarní a podzimní rovnodennosti stíny vytvářejí dojem, že had ožívá a vine se po chrámu shora dolů.⁹⁸

⁹⁶ Architektura | Český průvodce v Mexiku – K'inich tours. *Český průvodce v Mexiku – K'inich tours | Poznejte magické Mexiko česky a očima místních.* [online]. Dostupné z: <https://www.pruvodce-mexiko.cz/mayove/architektura/>

⁹⁷ Chichen Itza | Český průvodce v Mexiku – K'inich tours. *Český průvodce v Mexiku – K'inich tours | Poznejte magické Mexiko česky a očima místních.* [online]. Dostupné z: <https://www.pruvodce-mexiko.cz/chichen-itza/>

⁹⁸ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 67

Obrázek 8 – El Castillo, Foto Tania Bri

Mezi nejzajímavější stavby centrální části patří Budova jeptišek nebo takzvaný Kostel. Budova jeptišek je jednou z nejzdobnějších staveb a v jejím komplexu se nachází několik dobře zachovalých soch. Kostel, stojící hned vedle, sestává pouze z jedné místnosti, je však velmi dobře zachovaný a láká svou bohatou fasádou, již tvoří výjevy z mayské mytologie.⁹⁹

Observatoř, pro své točité schodiště zvaná též El Caracol – Hlemýžď, je stavba kruhového půdorysu, která sloužila k pozorování oblohy. Ačkoliv Mayové neměli k dispozici žádné dalekohledy, znali všechny planety Sluneční soustavy i jejich trajektorie a byli schopni vypočítat přesné datum zatmění na tisíce let dopředu. Dnes se nám to zdá neuvěřitelné a můžeme jen hádat, odkud Mayové své znalosti čerpali.¹⁰⁰

Další významnou stavbou ve tvaru pyramidy je Chrám bojovníků, pojmenovaný podle sloupů, které ho obklopuje a znázorňuje armádu válečníků. Tento chrám byl postaven Toltéky, což dokazuje také jeho podobnost s Pyramidou B v Tule. Před vchodem se nachází socha nenasytého boha Chaca, který ve svém klíně třímá talíř na obětní dary. Pro tento typ skulptury se používá označení Chacmool.

⁹⁹ *Dívy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 157

¹⁰⁰ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 67

Socha je lemovaná dvěma sloupy s hlavami hadů – ty znázorňují boha Kukulkána, respektive Quetzalcóatla.¹⁰¹

Obrázek 9 – Chrám bojovníků, Foto Michal Jarmoluk

Asi 500 metrů od pyramid se nachází Posvátná studna obětí. Samotný název města je právě s touto studnou spojený, výraz Chichén Itzá totiž v překladu znamená „na okraji studny Itzá“. Přírodní 23 metrů hluboká studna však nesloužila jako zdroj pitné vody, ale používala se k náboženským účelům. Aby si obyvatelé města naklonili boha deště Chaca, házeli do studny oběti – živé muže, ženy a nejčastěji malé chlapce. Věřili totiž, že jim lidské oběti zajistí dostatek vody, plodnost a prosperitu celého kmene.¹⁰²

Se smrtí se pojila i další kulturní výsada obyvatelů Střední Ameriky – hra tlachtli. Jednalo se o míčovou hru, jejímž smyslem bylo prohodit míč kruhem připevněným na stěně ve výšce 8 metrů. Reliéfy na zdech vyobrazují hráče s useknutými hlavami, proto se předpokládá, že tým, který hru prohrál, byl pobit. Hřiště v Chichén Itzá je se svou plochou sedmi tisíc metrů čtverečních největší míčovnou v celé Střední Americe. Na každém konci jí vévodí chrám. Na východní

¹⁰¹ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 73

¹⁰² ALBANESE, pozn. 29, str. 314

straně stojí chrám Jaguárů, uvnitř kterého se nachází červený jaguáří trůn, na němž měl sedávat král Kukulkan.¹⁰³

Posledním místem, které souvisí s obětováním lidských životů, je Stěna lebek, v původním jazyce zvaná Tzompantli. Tvoří ji kamenná plošina, jejíž stěny jsou posety vytesanými lebkami nepřátelských zajatců nebo neúspěšných účastníků tlachtli.¹⁰⁴

Ačkoliv byla maysko-toltécká kultura z našeho pohledu velmi morbidní, konec této civilizace, zaviněný evropskou nenasatností, stál lidstvo nejednu nevyřešenou záhadu. Kdo ví, kde by naše znalosti byly dnes, pokud by Mayové dostali příležitost podělit se o své vědění se zbytkem světa. Mysterio je možná jedním z důvodů, proč je Chichén Itzá jedním z největších lákadel při návštěvě Mexika. Snadná dostupnost je zajištěna pomocí rychlostní silnice z 200 kilometrů vzdáleného Cancúnu. Právě člověk je však pro památky tou největší hrozbou.

¹⁰³ ALBANESE, pozn. 29, str. 318

¹⁰⁴ ALBANESE, pozn. 29, str. 318

4.5. Machu Picchu

Machu Picchu jsou dnes již jen ruiny dávného inckého města, které se rozkládalo na horském sedle And ve velmi těžce přístupném terénu v nadmořské výšce 2450¹⁰⁵ metrů. Nachází se kousek severozápadně od peruánského města Cuzco, které je považováno za hlavní město incké civilizace.¹⁰⁶

Obrázek 10 – Pohled na Machu Picchu, Foto Shutterstock

4.5.1. Objevení Machu Picchu

Význam Machu Picchu spočívá především v tom, že bylo objeveno až na začátku 20. století, ještě o 100 let později, než Petra v Jordánsku. Nenarazili na něj ani španělští conquistadoři, kteří ve své době rabovali celou Jižní Ameriku. Ukázky incké architektury se tak mohly dochovat pro další generace a místo bylo po několik století nedotčené.

To se změnilo až v roce 1911, kdy džunglí zarostlé pozůstatky inckého kultovního města objevil dobrodruh Hiram Bingham. Cílem jeho výpravy byla původně bájná Vilcabamba, což bylo místo, kam se měli Inkové uchýlit, když je vypudili Španělé, tedy poslední sídlo Inků. Když Bingham poprvé spatřil to, co dnes

¹⁰⁵ BINGHAM, Hiram. *Ztracené město Inků: příběh Machu Picchu a jeho zakladatelů*. Přeložila Jarka STUHLÍKOVÁ. Praha: BB/art, 2006. ISBN 80-7341-926-2. Str. 38

¹⁰⁶ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 213

známe pod názvem Machu Picchu, byl přesvědčen, že našel, co hledal. „*Přišlo mi to jako neuvěřitelný sen... Tajil se mi dech. Co je tohle za místo? Proč nám o něm nikdo neřekl? ...Ten pohled mě doslova omráčil,*“ tak Bingham popisuje své první pocity.¹⁰⁷

Pozdější průzkum okolní krajiny však ukázal, že již zmíněná Vilcabamba se nachází ještě o kousek dál směrem na sever a Machu Picchu, v překladu „starý vrcholek“, tedy muselo mít jinou funkci. Jméno, které pro místo používáme, není původní. Incká civilizace neznala písmo ani hieroglyfy a o jejich kultuře se můžeme dozvědět více pouze z pozůstalých staveb a vykopávek. Jelikož nikdo neví, jak toto místo Inkové nazývali, jméno bylo vybráno podle názvu hory, která se tyčí hned vedle Machu Picchu.¹⁰⁸

Když Bingham ruiny spatřil poprvé, ani se mu nezdálo, jak rozlehlé místo ve skutečnosti objevil. Nejprve bylo nutné celou lokalitu pročistit od přírodního porostu. Stromy prorůstali pozůstatky staveb, které navíc pokrýval mech. Po důkladném zmapování Bingham pronesl, že to „*v minulosti muselo být velmi důležité město.*“ O rok po objevení bylo rozhodnuto o vyslání vědecké výpravy, která měla za úkol okolí Machu Picchu důkladně prozkoumat. Tato výprava probíhala pod vedením National Geographic Society a americké univerzity Yale, na které Bingham studoval a učil.¹⁰⁹ Druhá a poslední výprava na Machu Picchu se konala v roce 1915, poté byl totiž Bingham peruánskými úřady obviněn z neoprávněného archeologického výzkumu.¹¹⁰

Sláva a bohatství, které objevením získal, mu už ale zůstaly a jeho kniha *Ztracené město Inků*, ze které tato práce také čerpá, se okamžitě stala bestsellerem.¹¹¹ Později však vyšlo na povrch zajímavé zjištění, Bingham pravděpodobně nebyl tím prvním objevitelem. Incká říše byla proslulá svým bohatstvím, ale zlato považovala za posvátný dar Země, který byl určený jen pro ozdobu panovníků a vysoké šlechty. Právě evropská touha po zlatě byla důvodem zániku říše. Jenže Španělé Machu Picchu nikdy neobjevili, a přesto tu žádná z Binghamových výprav zlato a drahé kameny

¹⁰⁷ BINGHAM, pozn. 105, str. 199-200

¹⁰⁸ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 214

¹⁰⁹ BINGHAM, pozn. 105, str. 202

¹¹⁰ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, Pozn. 33, str. 202

¹¹¹ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, Pozn. 33, str. 202

nenášla. A právě tento fakt podpořil teorii, že skutečným objevitelem Macchu Picchu byl německý podnikatel Augusto Berns, o kterém peruánské archivy dokládají, že navštívil toto místo už v 60. letech 19. století. Berns si podle všeho nechal objev pro sebe a město postupně vyplenil. Panují i domněnky, že mu peruánská vláda dala za podíl na zisku k tomuto činu svolení.¹¹² Ať už tomu tak bylo, či ne, pro všechny je pravým objevitelem Machu Picchu Hiram Bingham, který místo zpřístupnil archeologickým badatelům a tím i celému světu.

4.5.2. Incká civilizace a původ Machu Picchu

Incká říše byla prosperujícím státem, který se rozpínal na území Jižní Ameriky a zahrnoval dnešní Kolumbii, Ekvádor, Peru, Bolívii, Chile a Argentinu. Celou zemí se táhl velmi dobře organizovaný silniční systém, který napomáhal přepravě zboží nebo informací. Důmyslná infrastruktura však byla jedním z důvodů, proč byla incká říše tak snadno dobytá. Kromě technické zdatnosti byli Inkové proslulí dokonalým správním systémem. V čele stál náčelník se svou rodinou a na nižších úrovních vládli kmenoví náčelníci. Každý musel v určité dny odvést práci na veřejných stavbách a navíc se platila daň z úrody. Když ovšem přišly horší časy, stát lidem potraviny vydával. Incká civilizace je dodnes opředená tajemstvím a její prosperita a soudržnost je považována za společenský ideál a jakousi utopii. Novodobí ekonomové si nedovedou vysvětlit, jak mohla být společnost, ve které nefiguroval obchod a neexistovaly peníze, tak úspěšná. Ani tento úspěch jí však nezařídil přežití.¹¹³

Během 16. století byli Inkové pod nátlakem přijíždějících Španělů, kteří začali pod vedením generála Pizzara území kolonizovat, nuceni přesunout svou existenci. Po dobu 36 let se jim dařilo ukrývat se v nehostinných podmínkách vysoko v Andách, než Španělé skoncovali s životem posledního inckého vládce, Tupaka Amary. Toto místo se nazývalo Vilcabamba a dnes je známé jako Espiritu Pampa, což v překladu znamená „posvátná pláň“. Je zajímavé, že objevitelem Vilcabamby byl právě Hiram Bingham, který dal místu dnešní název. Kvůli přesvědčení, že posledním útočištěm Inků bylo Macchu Picchu však Espiritu Pampě nepřisuzoval takovou důležitost. Jeho tvrzení, že

¹¹² BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 202-203

¹¹³ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 188-193

Machu Picchu je oním bájným místem však později v jedné ze svých knih definitivně vyvrátil John Hemming.¹¹⁴

Kdy bylo Machu Picchu vybudováno, není zcela jasné. Odborníci se domnívají, že to mohlo být zhruba v polovině 15. století během expanze incké říše, kterou zahájil Pachuatí, jenž je považován za jednoho z nejvýznamnějších Inků.¹¹⁵

Binghamův výrok o důležitosti města ale jistě zcestný nebyl. Rozsáhlý komplex zahrnuje kromě kultovních staveb také zahrady, terasy dokonale zasazené do strmých strání, kde se pěstovaly suroviny jako brambory nebo kukuřice, a dále také lázně nebo vodní kanály. Všechny stavby byly stavěny z perfektně opracovaných žulových kvádrů bez použití jakéhokoliv spojovacího materiálu. Pečlivost stavebníků je vidět hlavně zblízka, neboť kameny jsou otesané tak, že do sebe zapadají, aniž by mezi nimi byly nějaké mezery. Panují i názory, že není možné, aby incká civilizace něco takového postavila, jelikož Inkové neměli žádná tažná zařízení, kterými by mohli kvádry takových rozměrů dopravovat z jednoho místa na druhé, natož na tak nepřístupné místo jakým je hřeben Andského pohoří.¹¹⁶

Obrázek 11 – Incké stavby, Foto kcullen

¹¹⁴ BINGHAM, pozn. 105, str. 28-29

¹¹⁵ BINGHAM, pozn. 105, str. 29

¹¹⁶ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 215

At' už to bylo s výstavbou jakkoliv, technika, kterou Inkové používali, se ukázala jako velmi účinná, neboť podpořila stabilitu a odolnost staveb před přírodními vlivy, což bylo v oblasti And, kde jsou zemětřesení opravdu častá, velmi důležité.¹¹⁷

4.5.3. Kult Slunce

Během vědeckých průzkumů bylo zjištěno, že v oblasti Machu Picchu mohlo žít kolem tisíce lidí. Zajímavé je, že podle vykopaných koster tu převládalo ženské obyvatelstvo. Tento fakt napomáhá domněnkám, že místo mělo především náboženskou povahu. Jedna z nejpravděpodobnějších teorií o účelu Machu Picchu totiž místo označuje za centrum uctívání Slunce, jehož obyvatelky byly Sluneční panny.¹¹⁸ Celé incké náboženství bylo postaveno na víře, že Slunce je původcem všeho a dokonce samotný vládce Inků byl považován za ztělesnění slunečního Boha. Obyvatelé Machu Picchu tedy měli být pečlivě vybraní zástupci, kteří zde vykonávali náboženské rituály.¹¹⁹

Teorii podporuje také několik staveb na Machu Picchu. Jedná se například o chrám boha Slunce, zvaný též Sluneční věž nebo El Torreón, kamennou stavbu využívanou jako observatoř.¹²⁰ Centrem rituálních obřadů byl chrám Tří oken – stavba pojmenovaná podle tří obdélníkových oken, v jejímž středu se nachází monolit, který patrně sloužil jako sluneční hodiny. Pomocí tohoto obřadního kamene Inkové určovali polohu Slunce a vypočítávali slunovrat.¹²¹

4.5.4. Citadela Machu Picchu dnes

Celý komplex zaujímá plochu kolem 1,3 kilometru čtverečních a nachází se zde asi 200 staveb. Má se za to, že je tvořen třemi od sebe oddělenými částmi – nejvýznamnější byla ta náboženská, dále se zde nacházela část zemědělská a městská, kde obyvatelé bydleli.¹²²

¹¹⁷ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 195

¹¹⁸ *Dívy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 215

¹¹⁹ LIŠKA, pozn. 37, str. 121-122

¹²⁰ BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al, pozn. 33, str. 188

¹²¹ LIŠKA, pozn. 37, str. 122

¹²² LIŠKA, pozn. 37, str. 119

O opuštění tohoto místa se můžeme také jen dohadovat, nevíme, kdy ani proč bylo Machu Picchu zanecháno na pospas času. Mezi možné důvody se řadí buď epidemie nebo přírodní pohromy jako zemětřesení či požár.¹²³ Dnes je to nejnavštěvovanější peruánská památka a zároveň nejznámější archeologická památka Jižní Ameriky, na kterou denně zavítá na 4 tisíce návštěvníků. Jenže turisté jsou hlavním faktorem, který stav památek ohrožuje. UNESCO proto soustavně požaduje omezení přívalu turistů, což je ale pro podnikatele v okolí Machu Picchu velkým ekonomickým trnem v oku. V roce 2006 se navíc kvůli výstavbě mostu v blízkosti citadely řešilo možné vyškrtnutí této památky ze Seznamu kulturního dědictví, na který byl komplex zapsán v roce 1983. V posledních letech je tak návštěvnost z důvodu ochrany tohoto kulturního bohatství značně omezována.¹²⁴

¹²³ LIŠKA, pozn. 37, str. 122

¹²⁴ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 39-41

4.6. Tádž Mahal

Památku, za níž stojí milostný příběh mughalského vládce a jeho věrné ženy, se stala neodmyslitelným symbolem Indie. Tádž Mahal je považován za stavbu jako z pohádky a říká se o něm, že je krásný jako sen. Příběh mramorového pomníku, ležícího na severu Indie ve městě Ágra asi 200 kilometrů jižně od Dillí, se začal psát v roce 1631.¹²⁵

Obrázek 12 – Tádž Mahal, Foto Richard Mcall

4.6.1. Příběh neutuchající lásky

Stavba Tádž Mahal není navštěvovaná jen pro svou architektonickou podobu, pojí se s ní totiž krásný příběh lásky, který by šel přirovnat ke klasickým dramatickým dílům jako je Romeo a Julie.

Historie sahá do roku 1607, když princ Churrám spatřil u královského paláce v Ágre půvabnou dívku. Její jméno znělo Arjumand Banu Begum, ale dnes ji celý svět zná jako Mumtáz Mahal, což v překladu znamená „vyvolená paláce“. Při setkání bylo oběma jasné, že se jedná o lásku na první pohled, zasnoubili se a pět let na to se z nich stali manželé.¹²⁶

¹²⁵ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 114

¹²⁶ BĀRTOVÁ, pozn. 10, str. 10

V roce 1628 se princ ujal vlády jako císař Mughalské říše, která se v té době rozprostírala na severu Indie. Jméno Šáhdžahán, které znamená „pán světa“ si sice panovník vybral sám, ale ne nadarmo, dodnes je totiž považován za nejvýznamnějšího mughalského vládce. Ačkoliv měl Šáhdžahán harém žen, jak je v islámských zemích zvykem, Mumtáz pro něj byla výjimečná a v očích svého manžela byla tou jedinou, kterou opravdu upřímně miloval. Dokonce porušil tradici a s žádnou ze svých dalších manželek nepřivedl na svět potomka. Tuto výsadu měla jen Mumtáz, která svému manželovi porodila celkem 14 dětí. Zajímavé také je, že se císařovna nezdržovala pouze v královském paláci a i těhotná doprovázela Šáhdžahána na vojenská tažení.¹²⁷

Poslední těhotenství se jí však stalo osudným. Traduje se, že dítě porodila během jedné z bitev, sama už ho ale nikdy nespátřila. Psal se rok 1631 a císaře tato zpráva zasáhla tak hluboko, že mu prý zbělaly vousy i vlasy. Se smutkem se Šáhdžahán vypořádával dlouho a jediné na co myslel, bylo jak důstojně uctít památku své milované ženy. Chtěl postavit památník, který by svou krásou předčil všechny stavby světa. Místo, do kterého když člověk vstoupí, bude se cítit jako v ráji.¹²⁸

4.6.2. Architektura

Památky je vrcholem mughalské architektury, která vznikla spojením prvků z islámské, perské a indické architektury v Mughalské říši během 16. a 17. století. Monumentální pomníky jsou typickým příkladem této architektury a v severní Indii se s nimi setkáme často. Tádž Mahal je vůbec tím nejkrásnějším ze všech. Na projektu se za 22 let stavby vystřídal okolo 20 000 stavebníků. Návrh stavby byl podle všeho zhotoven dvěma architekty – Francouzem a Benátčanem, jejichž jména ale nejsou známa. Za hlavního architekta je považován Ustad Ahmad Lahori z Íránu, který pro Šáhdžahána mimo jiné postavil Červenou pevnost v Dillí¹²⁹

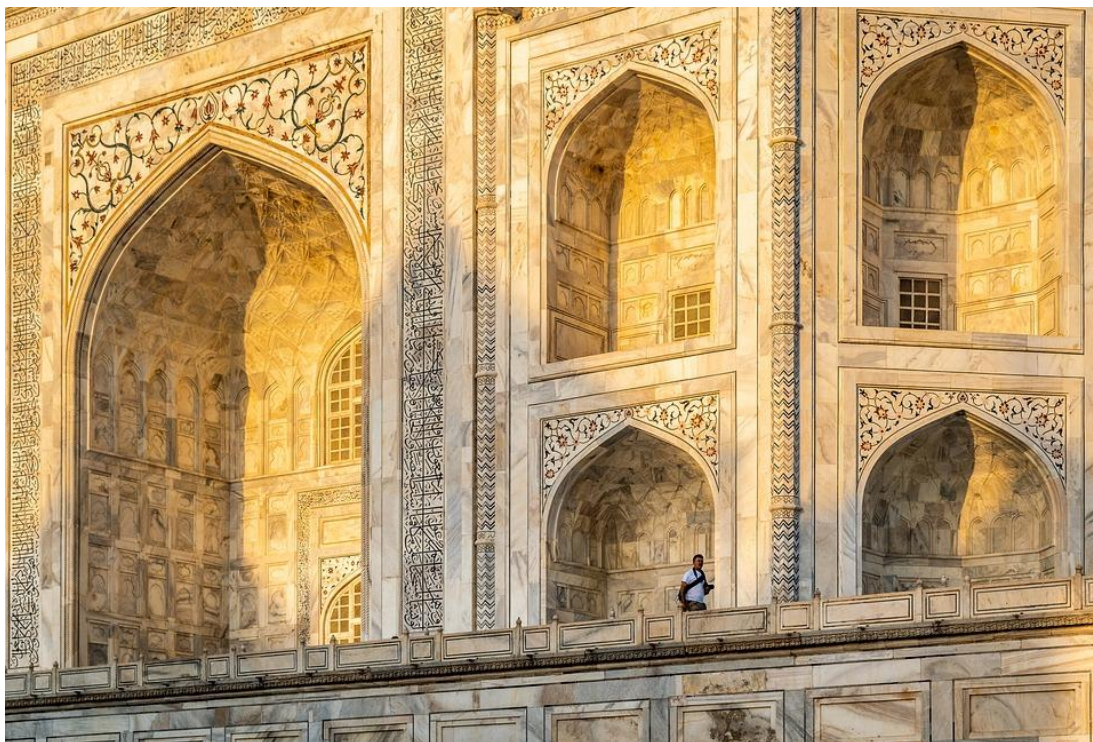
Samotný palác, obklopený nádhernými zahradami, je postaven z mramoru, který sem stavebníci dopravovali z 300 kilometrů vzdáleného kamenolomu ve městě Makrana. Do paláce se vchází velkou branou symbolizující vstup do ráje, jejíž původní stříbrná vrata, dnes nahrazena mosaznými, byla z paláce odcizena. Bílý mramor,

¹²⁷ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 10-14

¹²⁸ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 14

¹²⁹ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 114-115

jakožto hlavní stavební materiál, je doplněn štuky, reliéfy nebo malbami. Kontrastní černý mramor byl použit k vyhotovení kaligrafie v podobě veršů z koránu. Celá fasáda je tvořena mozaikami z polodrahokamů s geometrickými ornamenty či květinovými vzory různých barev. Cizelované mramorové obklady představují umělecké dílo zejména proto, že při dopadu slunečních paprsků pod různými úhly vrhají fascinující stíny.¹³⁰

Obrázek 13 – Architektura Tádž Mahalu, Foto Balaji Srinivasan

Osmiboká budova stojí na čtvercovém podstavci, přičemž v každém z jeho rohů se tyčí 40 metrů vysoký minaret. Minarety jsou zajímavé tím, že jsou mírně nakloněny, aby při případném zemětřesení jejich pád nepoškodil budovu mauzolea.¹³¹

Kupole, která stavbě dominuje, dosahuje výšky 72 metrů. Její cibulovitý tvar je typickým znakem islámské architektury. Symbolizuje nebe a stavba pod ní je symbolem země.¹³² Čtyři menší kupole obklopují tu centrální, pod kterou je umístěna hrobka zesnulé Mumtáz Mahal. Jedná se však pouze o takzvaný kenotaf, čili

¹³⁰ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 14

¹³¹ LIŠKA, pozn. 37, str. 184-185

¹³² *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahalu*, pozn. 27, str. 115

o nepravou hrobku. Skutečná hrobka Mumtáz i jejího manžela Šáhdžahána se nachází v suterénu mauzolea, kam nemají návštěvníci přístup.¹³³

Celá stavba, ačkoliv postavená z těžkého mramoru, vyzařuje překvapivý dojem lehkosti. Její symetrické ztvárnění doplněné odrazem ve vodní hladině evokuje pocit, jako by se palác vznášel ve vzduchu.

4.6.3. Tádž Mahal v průběhu let

Monumentální pomník byl dostavěn v roce 1654. Šáhdžahán byl už starý a mezi jeho syny se vedla válka o právo na trůn. Nakonec byl čtyři roky na to vládce svým vlastním synem Aurangzébem sesazen a uvězněn v nedaleké pevnosti Ágra. Ve vězení strávil devět let a jedině, co mu v té době mohlo dělat alespoň malou radost, byl výhled na Tádž Mahal.¹³⁴

Aurangzéb, snad jako by chtěl napodobit velikost svého otce, nechal pro svou ženu postavit repliku Tádž Mahalu. Stavba se nachází asi 300 kilometrů východně od Bombaje a byla dokončena ještě před smrtí Šáhdžahána. Ačkoliv se nový panovník snažil o přesnou napodobeninu, Bibi-ka-Maqbara, jak je stavba pojmenována, je spíše zmenšeninou původní stavby. Proto je tato stavba v Indii známá hlavně pod názvem „Malý Tádž“. Aurangzéb neměl tolik finančních prostředků a tak i výzdoba paláce je o poznání chudší.¹³⁵

Původní mauzoleum právě kvůli bohaté výzdobě lákalo vykradače už od chvíle, kdy bylo dostavěno, jejich jména ale většinou nejsou známa. Existuje však jedno jméno, které se do historie Tádž Mahalu zapsalo neblahým způsobem. William Bentick byl anglický lord, který vykonával funkci generálního guvernéra v Bengálsku. V 19. století už se na význam Tádž Mahalu pozapomnělo a památka zarůstala vegetací. Lord Bentick se tedy rozhodl zpustlé stavby zmocnit a v roce 1830 zosnoval plán na její vyloupení. Když ale zjistil, že o mramor nemá v Británii nikdo zájem, od nápadu nakonec upustil.¹³⁶

¹³³ LIŠKA, pozn. 37, str. 186

¹³⁴ BĀRTOVÁ, pozn. 10, str. 18

¹³⁵ BĀRTOVÁ, pozn. 10, str. 19

¹³⁶ BĀRTOVÁ, pozn. 10, str. 18

Tádž Mahal, zapsaný mezi památky UNESCO v roce 1983, v posledních letech čelí nejedné hrozbě. Ohrožuje ho jednak množství turistů, kterých tu za jediný den projde v průměru patnáct tisíc, ale také hmyz, prach a znečištění ovzduší způsobené spalováním odpadků. To vše způsobuje, že čistá bílá barva mramoru žloutne. Řešením je obalit celou stavbu bahnem, jak tomu indické úřady učinili v minulosti. Bahno má schopnost nabalit na sebe všechny nečistoty aniž by byl porušen povrch památky. Ovšem tato cesta je velmi nákladná a pro uchování bílé barvy by se proces musel minimálně každé tři roky opakovat.¹³⁷

¹³⁷ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 19

4.7. Socha Krista Spasitele

Socha Krista Spasitele je jedinou moderní památkou na seznamu Nových sedmi divů světa. Cristo Redentor, jak zní originální název této sochy, se i přes svou poněkud kontroverzní historii stal jedním z nejvýznamnějších symbolů Brazílie, který každý rok navštíví na stovky tisíc turistů.

Socha se tyčí nad Rio de Janeirem, které bylo až do roku 1960 brazilským hlavním městem. Stojí na vrcholku kopce Corcovado v nadmořské výšce 710 metrů a sama je vysoká dalších 30 metrů (37 metrů, pokud počítáme i sokl, na kterém stojí).¹³⁸

Obrázek 14 – Socha Krista Spasitele na hoře Corcovado, Foto Heiko Behn

4.7.1. Historie

Historie sochy sahá až do roku 1859, kdy s nápadem na stavbu přišel kněz Pedro Maria Boss. Seznámil s ním tehdejší princeznu Isabellu, které bylo díky tomu, že se podílela na zrušení otroctví, přezdíváno „Spasitelka“. V té době se ale nápad

¹³⁸ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 222

neuskutečnil a trvalo to 70 let, než se 12. října 1931 představy o existenci Spasitelovy sochy zhmotnily.¹³⁹

Brazílie je dodnes jednou z nekatoličtějších zemí světa, ale po první světové válce a především po odluce církve od státu, byli obyvatelé v obavách z přicházející ateizace společnosti. Právě v této době se začala myšlenka na stavbu Kristovy sochy znovu dostávat na povrch.¹⁴⁰ V roce 1921 uveřejnila katolická diecéze návrh na zhotovení sochy. Soutěž o návrh památníku vyhrál Heitor da Silva Costa a základní kámen byl položen o rok později u příležitosti 100. výročí brazilské nezávislosti na Portugalsku.¹⁴¹

To bylo ale to poslední, co se v tomto roce postavilo, neboť kvůli nábožensko-politickým sporům byla stavba sochy pozastavena. Protestanti si stěžovali, že socha je další katolickou modlou a republikáni připomínali náboženskou neutralitu, která by podle nich byla postavením sochy popřena. Dalším důvodem nespokojenosti byl způsob, jakým byla stavba financována. Církev povolala všechny své dobrovolníky a peníze se vybíraly hlavně pomocí soukromých sbírek, což bylo označeno jako žebráctví. Katolíci naopak své nepřítelny označovali za nepřátele Brazílie a pohany, kteří podporují praktiky kapitalistické Ameriky.¹⁴²

Stavba byla odkládána, a ačkoliv původní návrh byl dílem Heitora da Silva Costy, samotná socha byla nakonec zhotovena francouzským sochařem Paulem Landowskim.¹⁴³ Části sochy se na vrchol Corcovada dostaly pomocí parního vláčku, jehož provoz začal již v roce 1884 a návštěvníky přepravuje i dnes.¹⁴⁴ Turistu pak čeká ještě 220 schodů, aby se dostal přímo pod sochu Krista Spasitele, která byla nad Riem slavnostně odhalena téměř po deseti letech od položení jejího základního kamene, v roce 1931.¹⁴⁵

¹³⁹ LIŠKA, pozn. 37, str. 169

¹⁴⁰ Zapomenutá historie sochy Krista v Riu | Zprávy | Tiscali.cz. *Zprávy, Finance, Sport, Magazín, Počasí / Tiscali.cz* [online]. Tiscali.cz [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/zapomenuta-historie-sochy-krista-v-riu-306668>

¹⁴¹ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 222

¹⁴² Zapomenutá historie sochy Krista v Riu, pozn. 144 [cit. 22. 04. 2021]

¹⁴³ LIŠKA, pozn. 37, str. 169

¹⁴⁴ Zapomenutá historie sochy Krista v Riu, pozn. 144 [cit. 22. 04. 2021]

¹⁴⁵ *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*, pozn. 27, str. 222

4.7.2. Architektura

Costa věděl, že pokud chce postavit sochu viditelnou i z údolí, bude muset dosahovat obrovských rozměrů. Bylo mu jasné, že materiál, který pro stavbu vybere, bude muset být mimořádně silný, aby unesl tíhu roztažených paží. Rozhodl se tedy pro konstrukci ze železobetonu a vydal se do Paříže, kde chtěl vyhledat pomoc předních stavařů. Tak se Paul Landowski dostal k příležitosti sochu pod dohledem Costy ztvárnit.¹⁴⁶

Železobetonovou konstrukci obklopuje plášť z masku. Tento materiál byl vybrán díky své odolnosti a snadné opracovatelnosti.¹⁴⁷ Pokud se na sochu podíváme zblízka, zjistíme, že sestává z mozaikových dílků. Podle architekta Costy to bylo poprvé, kdy někdo použil mozaiku na sochu. Na Seznam světového dědictví UNESCO byla socha Krista Spasitele zapsána až v roce 2012, o pět let poté, co se stala jedním z Nových sedmi divů světa.¹⁴⁸

Obrázek 15 – Socha Krista Spasitele, Foto Carlos Alves

¹⁴⁶ Arms wide open. *BBC – Home* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: https://www.bbc.co.uk/news/special/2014/newsspec_7141/index.html

¹⁴⁷ archiweb.cz – Třicetimetřový Kristus Spasitel žehná brazilskému Riu už 80 let. *archiweb.cz* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/n/zahranicni/tricetimetrovky-kristus-spasitel-zehna-brazilskemu-riu-uz-80-let>

¹⁴⁸ Arms wide open, pozn. 150 [cit. 22. 04. 2021]

Je to největší socha postavená ve stylu Art deco na světě a do roku 1994 to byla i největší socha Krista na světě. Jen o necelé tři metry ji překonala ocelová socha Ježíše Krista v Cochabambě v Bolívii.¹⁴⁹ Dnes je nejvyšší sochou ztvárňující Krista socha Ježíše Buntu Burake v Indonésii, která měří 52,55 metrů. Zanedlouho bude navíc překonáno i prvenství v Brazílii. V současné době totiž ve městě Encantado na jihu Brazílie probíhá výstavba nové Kristovy sochy, která bude po jejím dokončení třetí nejvyšší sochou Ježíše Krista na světě.¹⁵⁰

¹⁴⁹ LIŠKA, pozn. 37, str. 170

¹⁵⁰ New Christ statue in Brazil's Encantado to be taller than Rio's – BBC News. *BBC – Homepage* [online]. [cit. 27. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-56710354>

Praktická část

Praktická část se skládá ze dvou hodnotících oddílů. V první řadě je mým cílem zhodnotit jednotlivé památky a jejich význam na základě načerpaných znalostí. Druhou částí je vyhodnocení dotazníku vytvořeného na téma Nových sedm divů světa.

5. Zhodnocení významu památek

Celý nápad s vytvořením nového seznamu sedmi divů světa považuji po všech stránkách za velmi povedený. Přestože by bylo více akademické dát výběr památek na takový typ seznamu do rukou zkušených odborníků, je zajímavé, že Bernard Weber se rozhodl pro jinou cestu a rozhodnutí svěřil do rukou lidí z celého světa. Ačkoliv i sám autor projektu zmínil, že v dnešní době je výběr pouze sedmi památek poněkud nedostačující a na seznam by si zasloužilo patřit mnohem více dechberoucích staveb či míst, ztotožňuji se s uchováním odkazu na původní Filónův seznam. Číslo sedm je obecně magické a pro většinu lidí symbolizuje úplnost. Vždyť i dny v týdnu je sedm a sedmý den byl Bohem označen za den odpočinku.

V úvodu jsem zmiňovala, že anketa s názvem Nových sedm divů světa necílí na nové divy, tedy na nově postavené památky. Podle mého názoru by právě moderní památky, vytvořené například až ve třetím tisíciletí, byly zajímavým tématem pro další hlasování. Zvýšilo by se tak povědomí nejen o nových stavbách, které svou historií teprve budou psát, ale i o schopných architektch moderní doby. Zajímavým názvem pro takový výběr by mohlo být „Sedm divů novodobého světa“.

Posláním organizace New7Wonders Bernarda Webera je především spojovat lidi z celého světa prostřednictvím nejen kulturního, ale také přírodního dědictví naší společnosti. Hlavním cílem je představit ty nejimpozantnější památky a uchovat jejich význam. To vše zvyšuje o památkách povědomí a lidé si tak mohou uvědomit, že je důležité památky nejen obdivovat, ale především se o ně starat a chovat se k nim s úctou tak, aby mohly udivovat i generace po nás. V tomto ohledu považuji organizaci za velmi přínosnou. Stinnou stránku New7Wonders vidím především v komerčním založení organizace a způsobu hlasování. Z důvodu, že může hlasovat kdokoli, ačkoliv to tak nejvíce odpovídá demokratickému smýšlení, je brána v potaz spíše

oblíbenost a konkrétní způsob propagace jednotlivých laureátů. Přesto si nemyslím, že by vybrané památky nebyly hodné svého postu na tomto seznamu.

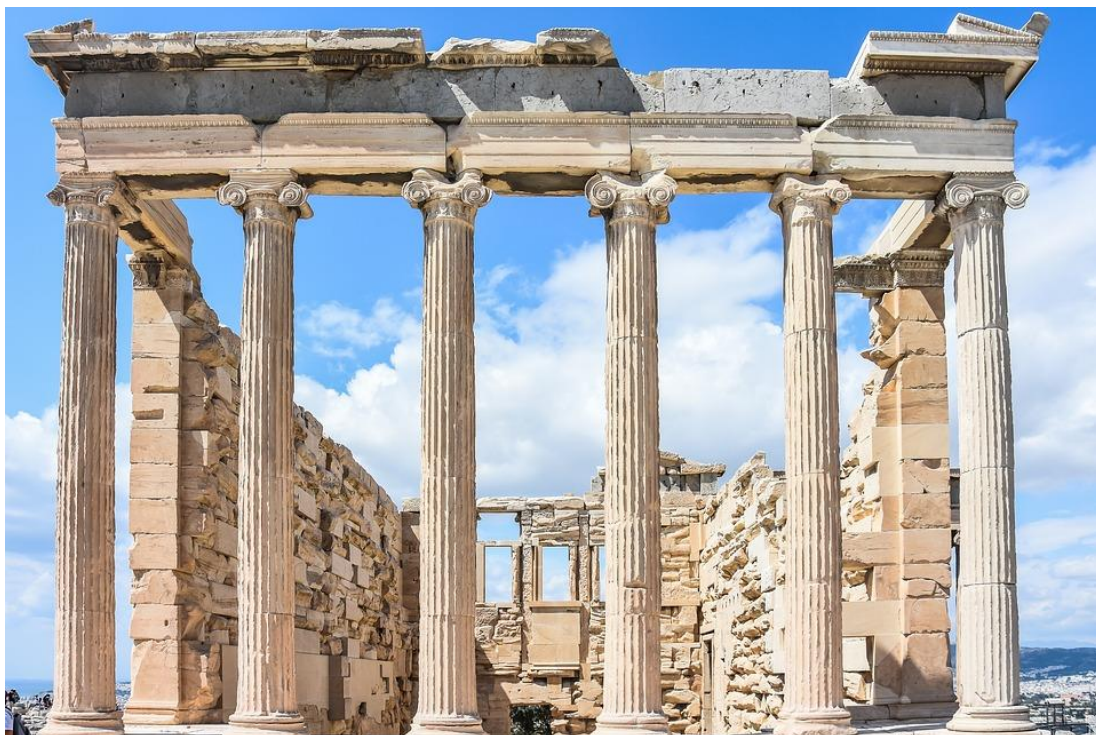
Pokud bych sama měla zvolit z finalistů sedm divů světa, určitě by se mezi nimi objevily i památky, které nakonec vyhrály, ale seznam by rozhodně nebyl totožný. Mezi jednadvaceti památkami na seznamu kandidátů byli zástupci ze všech koutů světa, vyhrát tuto prestižní „nálepku“ jich však mohlo jen sedm.

Skalní město Petra je památkou, která bere dech každému, kdo do ní vstoupí. Je až neuvěřitelné, že toto místo bylo zraku lidské civilizace skryto na tak dlouhou dobu. V jistém smyslu je to výhodou, neboť víme, jak byly v průběhu let zejména křesťanské památky ničeny. A ačkoliv Petra byla vybudována ještě před Kristem, dodnes se nám její areál, právě díky tomu, že ho nikdo neobjevil, mohl dochovat v poměrně dobrém stavu. Obdivuhodné jsou nejen samotné stavby, ale i místo, kde se Petra nachází. Je ukrytá ve skalách daleko od Říma, tehdejšího centra obchodu, přesto se zkušeným Nabatejcům dařilo udržovat prosperující obchodní vztahy. Její význam dokládá i fakt, že se dlouhé roky legendy o Petře považovaly za pouhé pohádkové příběhy. Evropská civilizace byla toho názoru, že takové město nemohlo existovat. Opak byl však pravdou a její objev odkryl dávno zapomenutou historii tohoto místa.

Velká čínská zeď svou velikostí patří k těm nejimpozantnějším stavbám. Udivující je nejen soustavná vůle pro pokračování ve výstavbě, kterou měli panovníci z různých čínských dynastií, ale především nespočet lidských obětí, které za výstavbu tohoto světoznámého a významného monumentu položili svůj život. Stavba je odkazem na ty nejvýznamnější panovníky a zároveň vykřičníkem pro všechny, kteří by pro svou slávu, věhlas a megalomanské výtvořiny chtěli obětovat lidské životy. Této památce se snad nic rovnat nemůže. Její význam je nezpochybnitelný a její místo na seznamu divů světa jí právoplatně náleží.

Jedinou evropskou památkou mezi Novými sedmi divy světa je Koloseum. V dávných dobách fungovalo jako aréna smrti a poté bylo rozkradeno a zpusťeno. Tato stavba je však odkazem evropské kultury a římské velikosti. Před mohutnou stavbou stojící uprostřed města se tají dech každému, kdo ji spatří. Při její prohlídce se nelze zbavit nepříjemného svíravého pocitu. Dnes už si však jen těžko dokážeme představit, jaké bylo žít v době, kdy byl gladiátor považován za největšího hrdinu.

Tolik historie jako Koloseum nese jen málokterá památka. Velká část z divů světa byla na dlouhou dobu zapomenuta, ale římská aréna dokázala společenskému vývoji a mnoha letům pustošení odolat. Itálie a Řecko jsou kolébkou celé evropské civilizace a všechny památky na jejich území pro nás představují obrovský význam. S hodnotou Kolosea se však může rovnat snad jen řecká Akropolis, místo, kde se začala formovat demokracie.¹⁵¹

Obrázek 16 – Pozůstatky řecké Akropolis, Foto Christo Anestev

Rešerše informací o Chichén Itzá byla náročná zejména kvůli spojení tamější kultury se smrtí. Návštěva místa, kde je nádech smrti cítit na každém kroku, určitě nebude pro každého. Z mého pohledu pramení význam Chichén Itzá především z unikátního propojení dvou kultur na jednom místě. Podobných památek, jako je Chichén Itzá, totiž ve Střední Americe najdeme hned několik. Zajímavé je podívat se na město Chichén Itzá v porovnání s Palenque, Uxmalem nebo Tikalem. Tato tři místa jsou stejně jako samotný Chichén ruinami dávných mayských měst. Většina návštěvníků Mexika však zamíří právě do Chichén Itzá, jelikož je město i díky anketě Bernarda Webera nejvíce propagováno a navíc je z pobřeží Atlantiku nejsnadněji dostupné. Je více než pravděpodobné, že se davům v Chichén Itzá nevyhnete, ovšem

¹⁵¹ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 87

v Palenque nebo Uxmalu by mohla být prohlídka o něco klidnější. Tikal je sice také poměrně známý, ale jelikož se jedná o „*vůbec nejrozsáhlejší ruiny mayského světa*“¹⁵², návštěvníci se po areálu snáze rozprostřou. Palenque je významné hlavně díky objevu téměř neporušené hrobky jednoho z mayských panovníků. Tento nález by se svou důležitostí dal přirovnat k objevu Tutanchamonovy hrobky v Egyptě. Uxmal je na první pohled (možná i kvůli jeho poloze blízko Chichénu) jen zmenšeninou jednoho z Nových sedmi divů světa. Jeho návštěva však může být minimálně stejně zajímavá jako prohlídka Chichén Itzá. Uxmal je totiž považován za nejlépe dochované mayské město.¹⁵³

Obrázek 17 – Mayská pyramida v Uxmalu, Foto Darwin Santos

Snad tím nejznámějším ze všech Nových sedmi divů světa je kultovní místo Machu Picchu. Když se řekne div, každému se totiž vybaví několik set let staré Incké ruiny, které podle všeho sloužily hlavně náboženským účelům. Tohle město by se spolu s pyramidami v Gíze, sochami na Velikonočních ostrovech nebo Stonehenge

¹⁵² Záhada zániku mayského města Tikal objasněna. Místo se stalo tichým zabijákem – Deník.cz. *Deník.cz – informace, které jsou vám nejbliž* [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/veda-a-technika/archeologie-starovek-mayska-rise-tikal.html>

¹⁵³ Uxmal – The Quieter, Hipper Alternative To Chichen Itza – ytravelthere. *ytravelthere* [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <http://ytravelthere.com/uxmal-ruins/>

dalo považovat za nejtajemnější místo na světě. O jeho existenci vědělo dlouhá staletí jen pár místních obyvatel a jeho objev v roce 1911 byl celosvětovou senzací. Všechny významné památky se totiž nacházely na evropském kontinentu a to, co zbylo po předkolumbovských civilizacích, bylo dávno vyrabováno chamtivými španělskými conquistadory. Jeden poklad však zůstal ukrytý v husté peruánské džungli.

Tádž Mahal je architektonicky snad tou nejkrásnější stavbou z celého seznamu Nových sedmi divů světa. Vyzařuje čistotu a jednoduchost ačkoliv je bohatě zdobený a postavený z těžkého a mohutného mramoru. Jeho podobu jako z pohádky navíc doplňují zahrady, do kterých je stavba zasazena. Celá kompozice vybízí k dojmu, že se jedná o nebeský palác a ne o pozemskou stavbu. O významu Tádž Mahalu vypovídá i existence jeho kopie v podobě stavby Bibi-ka-Maqbara. Na seznamu kandidátů na post nového divu světa se vyskytla ještě jedna stavba, která by se Tádž Mahalu mohla svou krásou rovnat. Jedná se o chrám Hagia Sofia. Tato památka je jednou z nejceněnějších tureckých staveb a na první pohled by se k Tádž Mahalu opravdu dala přirovnat. Stavba posazená v zahradách, symetricky vybudovaná a obklopená čtyřmi minarety, to je chrám Hagia Sofia, kterému stejně jako památníku v Indii dominuje kupole. Tím zásadním rozdílem, co se vzhledu týče, je barva. Hagia Sofia je z velké části postavena také z mramoru, ale její fasáda se pyšní cihlově červenou barvou. Památka, která sloužila jak křesťanům, tak islámským věřícím, dnes funguje jako turecké muzeum.¹⁵⁴ Její dnes už zašlá fasáda celkový dojem ze stavby snižuje a navíc se památka nemůže pyšnit příběhem lásky, který zná celý svět. Tádž Mahal je jednoduše jedním z nejvýznamnějších architektonických počinů na světě.

¹⁵⁴ BÁRTOVÁ, pozn. 10, str. 105

Obrázek 18 – Chrám Hagia Sofia, Foto Eduart Bejko

Všechny památky ze seznamu mají jednoznačnou kulturní hodnotu. Jedná se o místa, která uchovávají odkazy na dávné civilizace, nebo architektonické skvosty. Na první pohled by se však mohlo zdát, že socha Krista Spasitele tuto charakteristiku nenaplnuje. Z mého pohledu je tato památka svým významem určitě na nižším stupni než zbylých šest monumentů, které odkazují na kulturní význam jednotlivých civilizací. I přes to, že je „pouhou sochou“ má však také náboženský význam a stala se symbolem Jižní Ameriky. Divem si zaslouží být nejen pro svou minulost, ale i pro to, že představuje otevřenou náruč, shovívavost a přijetí. Udivující je navíc i pohled z vrcholu hory Corcovado na město ležící pod ním. V porovnání se sochou Svobody, která se také objevila na seznamu kandidátů na post jednoho z nových divů světa, je hlavním rozdílem smysl samotného vybudování sochy. Zatímco socha Krista Spasitele měla v době svého postavení především náboženskou funkci a měla sloužit jako poutní místo, socha Svobody byla darem jednoho národa druhému. Právě z tohoto pohledu by se dalo o soše Svobody hovořit jako o významnější památce, jelikož symbolizuje vzájemnou pomoc a úctu. Snad ještě větší div však představuje další z kandidátů – Eiffelova věž. Zprvu tak nenáviděná, že se člověk opravdu diví, jak se stavba mohla nakonec stát tím nejznámějším symbolem nejen Paříže, ale celé Francie.

Obrázek 19 – Socha Svobody, Foto Anna Bella

6. Dotazníkové šetření

Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké mají lidé v mém okolí povědomí o tomto projektu, jak na něj nahlíží a zda je pro ně návštěva divů světa lákavá. Zajímalo mě také, jakou památku by zvolili jako osmý div světa a která z památek by podle nich na seznam patřit neměla.

6.1. Cíle a hypotézy

Pro analýzu odpovědí jsem vytvořila 4 cíle a na jejich základě hypotézy, které potvrdím či vyvrátím v závěru vyhodnocení dotazníku.

Cíl č. 1: Zjistit, jaké povědomí mají dotázaní o projektu NSDS.

Cíl č. 2: Zjistit, kolik dotázaných navštívilo památky ze seznamu NSDS.

Cíl č. 3: Zjistit, které památky by podle dotázaných měly na to, stát se osmým divem světa.

Cíl č. 4: Zjistit, která památka by podle dotázaných neměla patřit na seznam NSDS.

Hypotéza č. 1: Předpokládám, že více než 25 % respondentů už o projektu někdy slyšelo a bude schopno správně určit památky, které patří na seznam NSDS.

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že lepší povědomí o projektu budou mít lidé s vyšším stupněm vzdělání.

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že vzorek dotázaných nenavštívil všechny památky ze seznamu NSDS.

Hypotéza č. 4: Domnívám se, že za osmý div světa respondenti zvolí evropskou památku.

Hypotéza č. 5: Předpokládám, že socha Krista Spasitele bude nejčastěji označena za památku, která by na seznam NSDS neměla patřit.

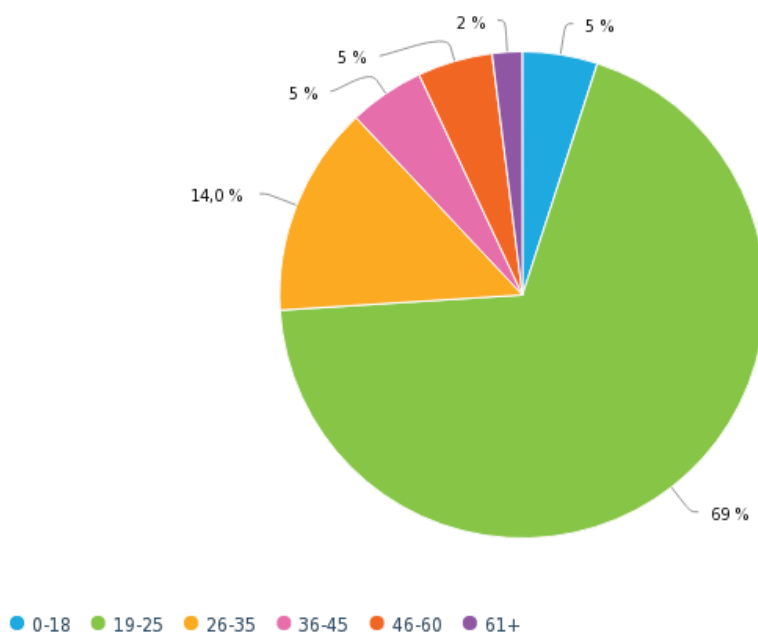
6.2. Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření se skládalo z 15 otázek. Dotazník byl vytvořen pomocí webového portálu Survio a sběr odpovědí probíhal on-line. Kompletní znění dotazníku je součástí příloh (Příloha A).

6.2.1. Demografická charakteristika respondentů

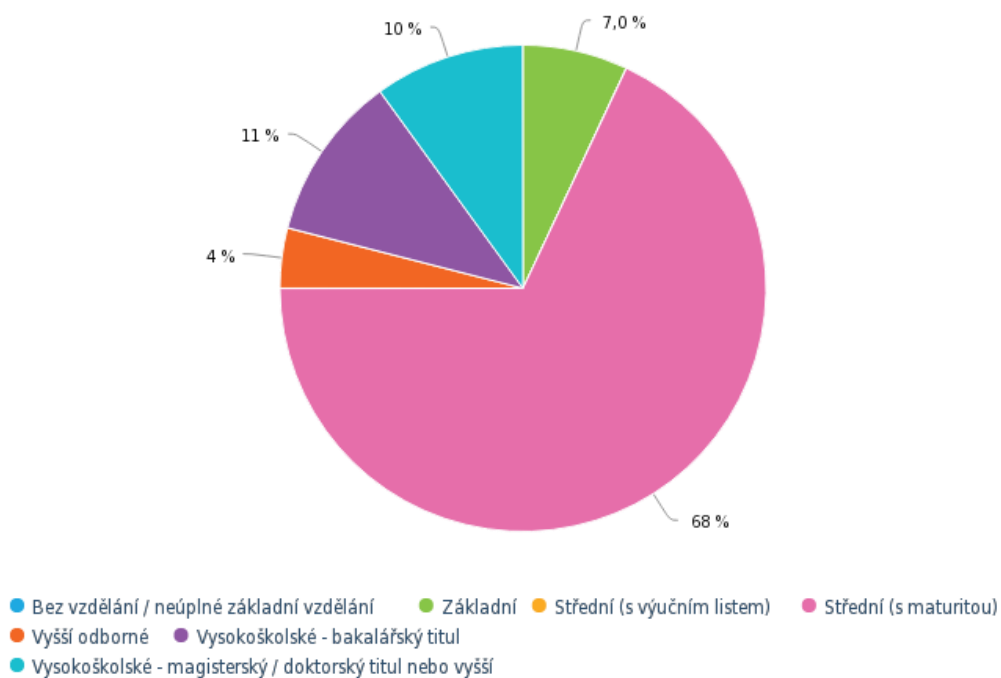
Šetření se celkem zúčastnilo 100 respondentů, přičemž 80 % tvořily ženy, 19 % muži a 1 % dotázaných nechtělo své pohlaví uvést. Na dotazník z většiny odpovídali lidé z věkové kategorie 19-25 let, bylo jich celkem 69 %. Druhý nejvyšší počet odpovědí, celkem 14 %, byl od věkové kategorie 26-35 let. Věková kategorie 0-18 let byla zastoupena 5 %, z kategorie 36-45 let i kategorie 46-60 na dotazník odpovědělo také 5 lidí, celkem tedy 10 % a kategorie 61+ představuje 2 % odpovědí.

Graf 1 – Uvedte, prosím, Váš věk

Co se týče vzdělání, většina respondentů měla ukončené středoškolské vzdělání s maturitou (68 %). 21 % respondentů mělo vysokoškolské vzdělání (bakalářský titul 11 % a magisterský nebo vyšší titul 10 %). Respondentů se základním vzděláním bylo 7 % a nejméně odpovědí bylo od dotázaných s vyšším odborným vzdělání (4 %). Nikdo s výučním listem ani bez vzdělání či s neúplným základním vzděláním dotazník nevyplnil.

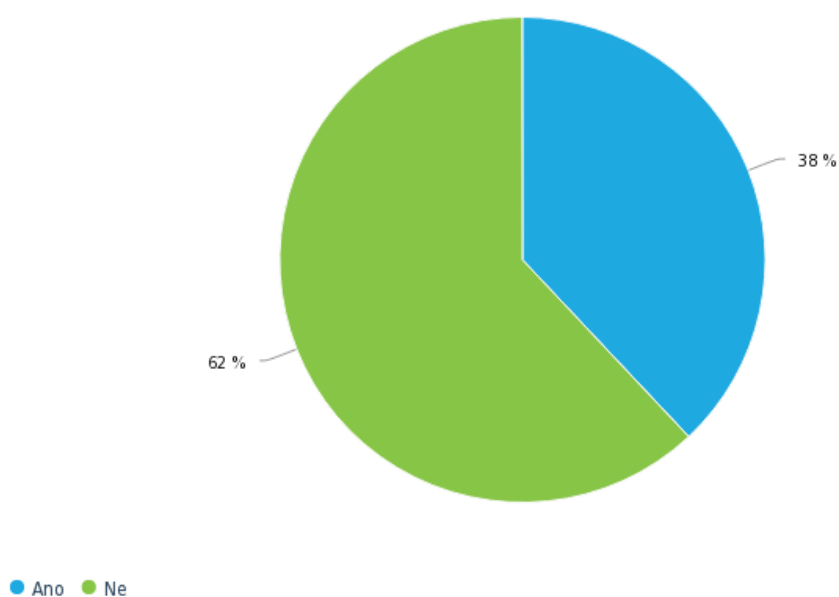
Graf 2 – Uvedte, prosím, Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

6.2.2. Otázka č. 4: Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa?

Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti. 62 lidí, tedy 62 % dotázaných uvedlo, že o projektu nikdy neslyšelo. Zbýlých 38 % už o projektu v minulosti slyšelo.

Graf 3 – Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa?

Tabulka 1 ukazuje vzdělanost respondentů, kteří na otázku č. 4 odpověděli „ano“. Nejvíce respondentů s touto odpovědí mělo středoškolské vzdělání s maturitou. Z celkového počtu respondentů se středoškolským vzděláním (68) znalo projekt 33,8 %. Respondentů s vysokoškolským vzděláním bylo dohromady 21, o projektu v minulosti slyšelo 57,1 %. Pokud bychom řešili každý stupeň vysokoškolského vzdělání zvlášť, výsledek by byl 36,4 % respondentů s bakalářským vzděláním a 80 % respondentů s magisterským, nebo vyšším vzděláním. Respondentů s vyšším odborným vzděláním odpovědělo „ano“ 50 % z nich. Pouze 1 respondent ze 7 (14,3 %) se základním vzděláním uvedl, že už o projektu slyšel v minulosti.

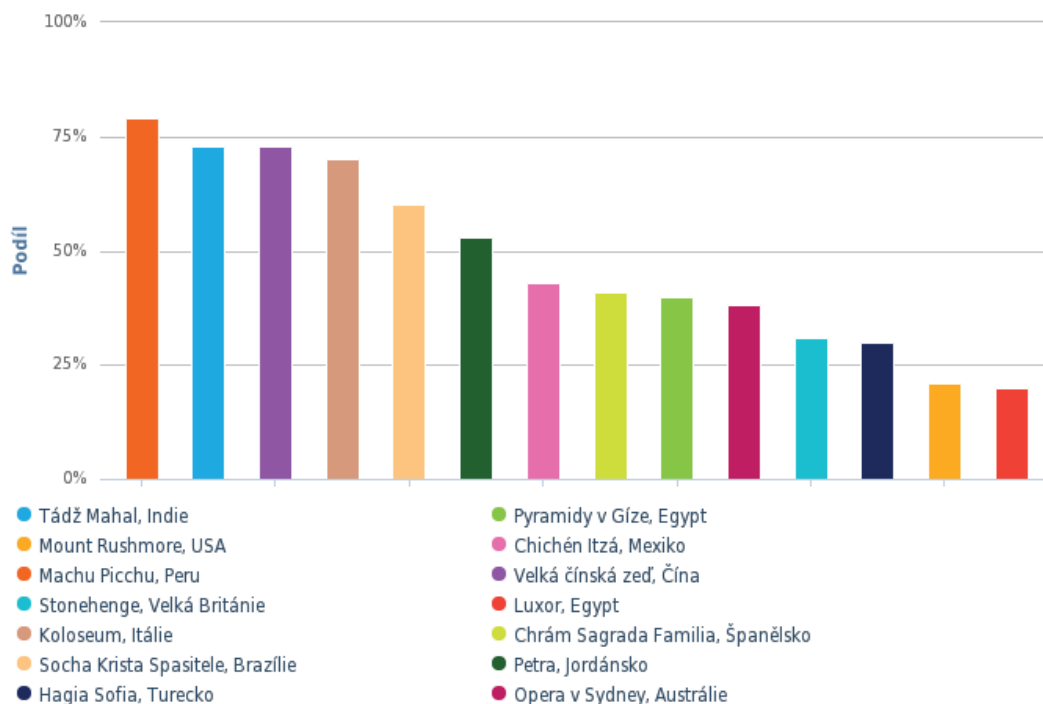
Tabulka 1 – Vzdělanost respondentů, kteří už o projektu NSDS slyšeli.

# ▲	Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
●	Bez vzdělání / neúplné základní vzdělání	0	0 %
●	Základní	1	2,6 %
●	Střední (s výučním listem)	0	0 %
●	Střední (s maturitou)	23	60,5 %
●	Vyšší odborné	2	5,3 %
●	Vysokoškolské - bakalářský titul	4	10,5 %
●	Vysokoškolské - magisterský / doktorský titul nebo vyšší	8	21,1 %

6.2.3. Otázka č. 5: Vyberte, prosím, z následujícího seznamu 7 památek, které podle Vás patří mezi Nových sedm divů světa.

Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti. Ani jedna památka se neobjevila v každém seznamu. Nejčastěji dotázaní uváděli památku Machu Picchu v Peru, celkem 79 označení, dále následovaly památky ze seznamu NSDS v pořadí Tádž Mahal, Velká čínská zeď, Koloseum, Socha Krista Spasitele, Petra, Chichén Itzá. V těsném závěsu za Chichén Itzá (43 označení) byl chrám Sagrada Família v Barceloně s 41 označeními. Nejméně respondenti označovali Luxor – pouze 20 krát. Celkem 19 respondentů (19 %) dokázalo správně určit všechny památky ze seznamu Nových sedm divů světa.

Graf 4 – Vyberte, prosím, z následujícího seznamu 7 památek, které podle Vás patří mezi Nových sedm divů světa. Seřazený od nejvíce po nejméně označení.

Co se týče respondentů, kteří památky určili správně, většina (63,2 %) měla středoškolské vzdělání, 15,8 % z nich měl vzdělání vysokoškolské – bakalářský titul, shodný počet respondentů měl magisterský titul a 5,3 % z nich mělo vyšší odborné vzdělání.

Tabulka 2 – Vzdělání respondentů, kteří správně označili památky ze seznamu NSDS

# ▲	Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
1	Bez vzdělání / neúplné základní vzdělání	0	0 %
2	Základní	0	0 %
3	Střední (s výučním listem)	0	0 %
4	Střední (s maturitou)	12	63,2 %
5	Vyšší odborné	1	5,3 %
6	Vysokoškolské - bakalářský titul	3	15,8 %
7	Vysokoškolské - magisterský / doktorský titul nebo vyšší	3	15,8 %

Tabulka 3 nám ukazuje, že 78,9 % respondentů, kteří památky určili správně, už o projektu v minulosti slyšelo.

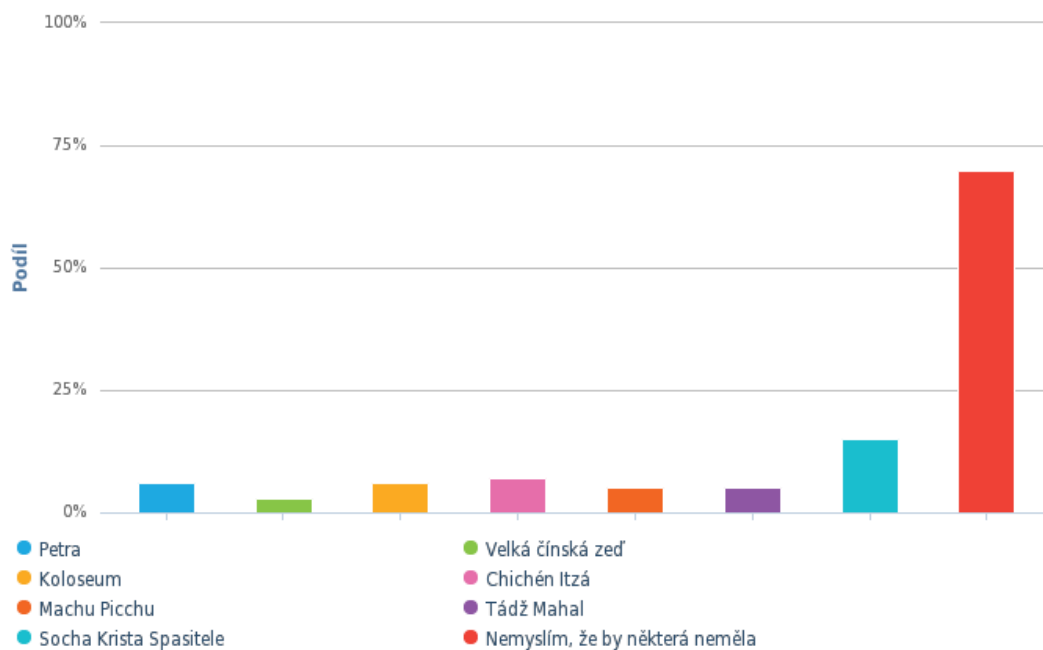
Tabulka 3 – Povědomí o projektu respondentů, kteří správně určili památky ze seznamu NSDS

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	Ano	15	78,9 %
●	Ne	4	21,1 %

6.2.4. Otázka č. 6: Seznam Nových sedmi divů světa je následující. Která/é z těchto památek by podle Vás na seznam patřit neměla/y?

Po seznámení dotázaných s celým seznamem památek jsem chtěla vědět, zda by podle nich některá z památek na tento seznam patřit neměla. 70 % respondentů uvedlo, že by ze seznamu nevyškrtli žádnou z památek. Za památku, která by na seznam patřit neměla, byla nejčastěji označována socha Krista Spasitele v Riu de Janeiru s 15 označeními (15 %). 7 označení (7 %) získalo město Chichén Itzá. Památky Petra a Koloseum měly shodně 6 označení (6 %) a památky Tádž Mahal s Machu Picchu získaly každá 5 označení. Nejméně lidí (3 %) označilo Velkou čínskou zeď.

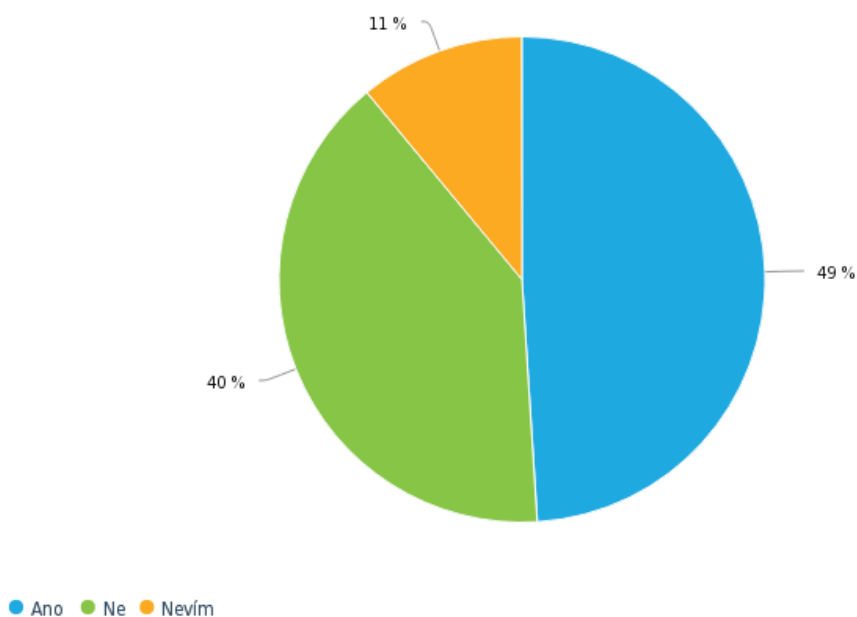
Graf 5 – Seznam Nových sedmi divů světa je následující. Která/é z těchto památek by podle Vás na seznam patřit neměla/y?

6.2.5. Otázka č. 7: Je pro Vás památka označená za div světa více atraktivní?

Skoro polovina (49 %) dotázaných uvedla, že je pro ně památka označená za div světa atraktivnější. 40 % respondentů nepovažuje památky za atraktivnější jen proto, že se vyskytují na seznamu NSDS. Zbýlých 11 % odpovědělo, že neví.

Graf 6 – Je pro Vás památka označená za div světa více atraktivní?

6.2.6. Otázka č. 8: Seřadte památky podle toho, jak atraktivní by pro Vás byla jejich návštěva.

Většina respondentů považuje za nejatraktivnější památku Machu Picchu. V závěsu je Velká čínská zeď a za ní Petra. Na čtvrtém místě se podle odpovědí respondentů umístil Tádž Mahal. Páté místo obsadilo Koloseum. Následovalo město Chichén Itzá a na posledním místě skončila socha Krista Spasitele.

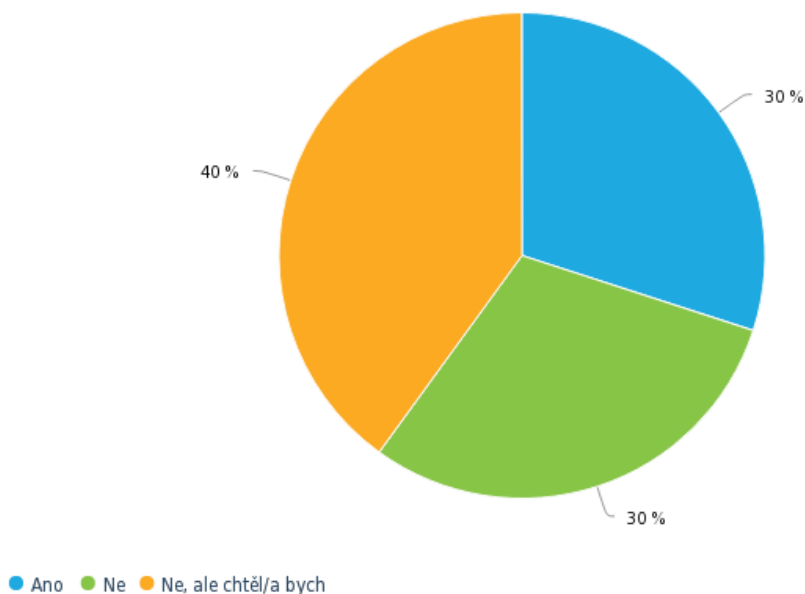
Tabulka 4 – Seřadte památky podle toho, jak atraktivní by pro Vás byla jejich návštěva. Seřazená podle důležitosti od nejvyšší po nejnižší.

#	Možnosti odpovědí	Důležitost
●	Machu Picchu	5,3
●	Velká čínská zeď	5,0
●	Petra	4,1
●	Tádž Mahal	4,0
●	Koloseum	3,7
●	Chichén Itzá	3,2
●	Socha Krista Spasitele	2,8

6.2.7. Otázka č. 9: Navštívili jste někdy nějaký z Nových sedmi divů světa?

Na tuto otázku odpovědělo 30 lidí „ano“ a shodný počet odpověděl „ne“. Možnost „ne, ale chtěl/a bych“ vybralo 40 respondentů (40 %).

Graf 7 – Navštívili jste někdy nějaký z Nových sedmi divů světa?

6.2.8. Otázka č. 10: Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili?

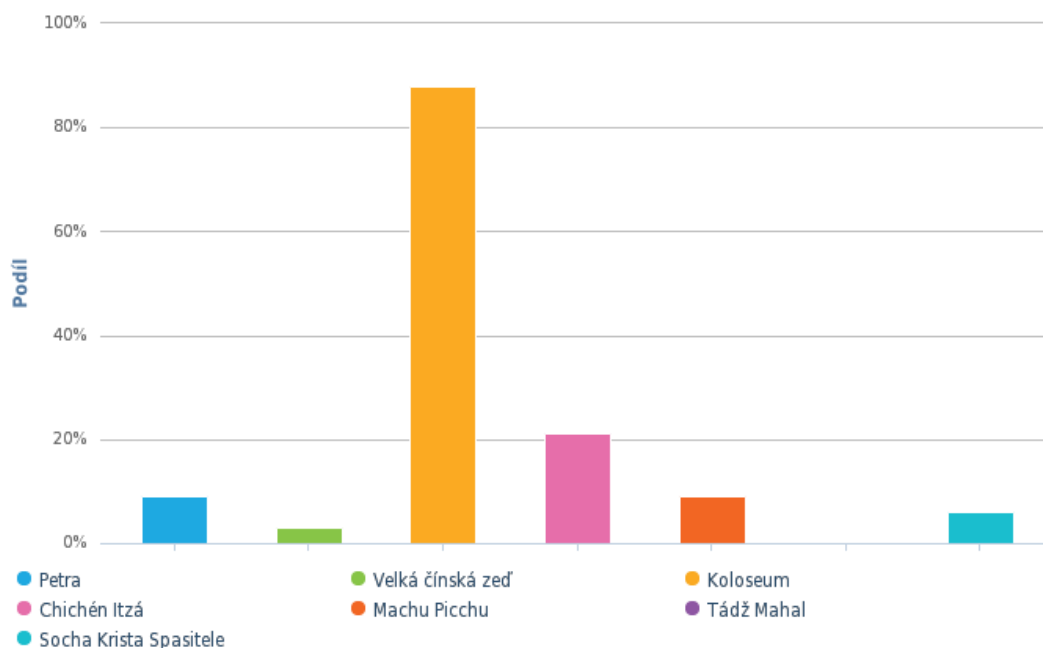
Na tuto otázku odpovědělo celkem 30 lidí. Respondenty nejčastěji navštívenou památkou je Koloseum, které z celkového počtu navštívilo 26 dotázaných (86,7 %). Druhou nejčastěji navštívenou památkou je Chichén Itzá s 23 %. 10 % respondentů navštívilo Petru a Machu Picchu. Sochu Krista Spasitele vidělo na vlastní oči 6,7 %

a Velkou čínskou zeď 3,3 %, tedy jeden člověk. Tádž Mahal nikdo z dotázaných nenavštívil.

Tabulka 5 – Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili? Seřazená podle podílu od nejvyššího po nejnižší.

#	Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl ▼
●	Koloseum	26	86,7 %
●	Chichén Itzá	7	23,3 %
●	Petra	3	10 %
●	Machu Picchu	3	10 %
●	Socha Krista Spasitele	2	6,7 %
●	Velká čínská zeď	1	3,3 %
●	Tádž Mahal	0	0 %

Graf 8 – Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili?

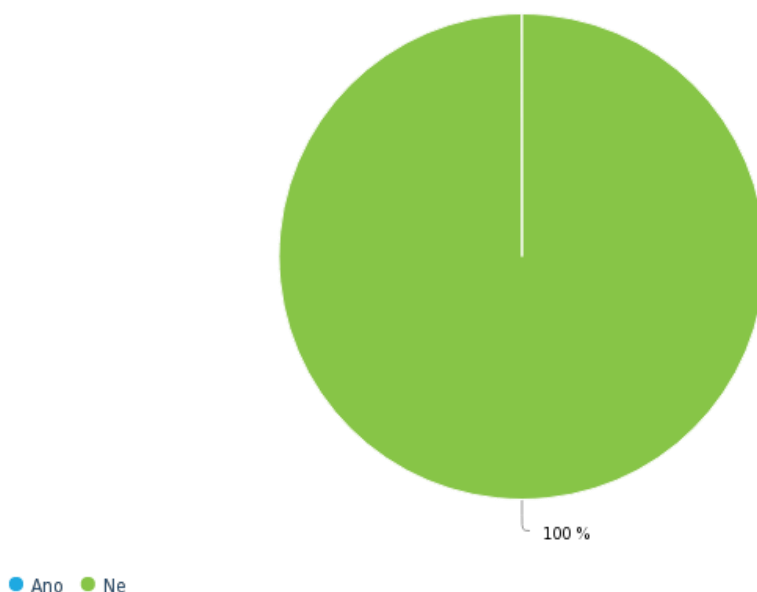
6.2.9. Otázka č. 11: Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?

Na tuto otázku odpovědělo 30 respondentů a každý z nich uvedl, že žádnou z památek nenavštívili kvůli tomu, že se řadí mezi Nových sedm divů světa.

Tabulka 6 – Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	Ano	0	0 %
●	Ne	30	100 %

Graf 9 – Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?

6.2.10. Otázka č. 12: Jakou památku byste zvolili jako 8. div světa?

Nejčastější odpovědí na tuto otázku byl chrám Sagrada Família v Barceloně. Tuto odpověď uvedlo celkem 17 dotázaných. Na pomyslném druhém místě jsou Pyramidy v Gíze a sochy Moai na Velikonočních ostrovech, každou památku uvedlo 5 lidí. Třikrát byly zmíněny chrám Angkor Vat v Kambodži a katedrála svatého Víta Václava a Vojtěcha v Praze. Následující památky byly zmíněny dvakrát: bazilika svatého Petra v Římě, Eiffelova věž v Paříži, Mont-Saint-Michel, katedrála Notre-Dame v Paříži, Stonehenge a Pražský hrad. Mezi další české památky zmíněné respondenty patřil Ještěd, Karlův most nebo vila Tugendhat.

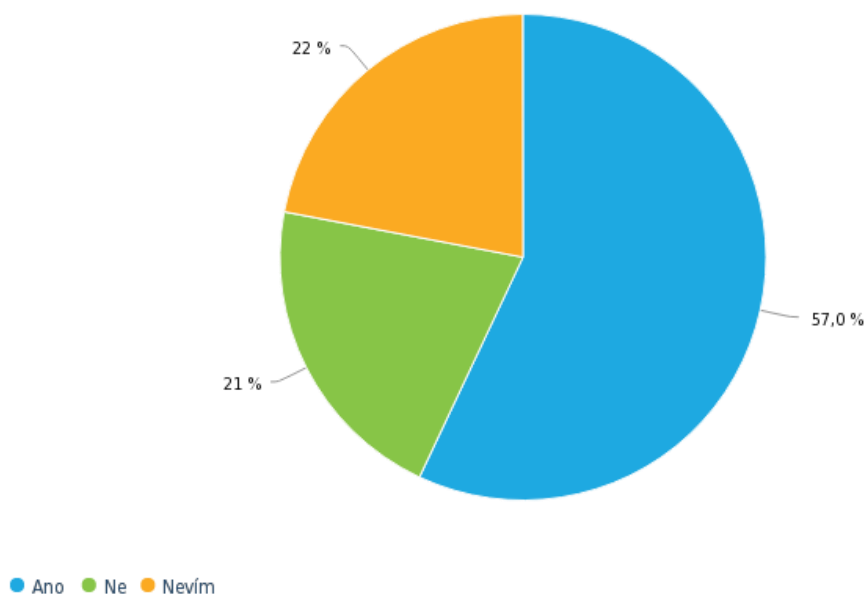

Obrázek 20 – Sagrada Família, Foto Patrice Audet

6.2.11. Otázka č. 13: Myslíte si, že moderní památka jakou je socha Krista Spasitele, je vhodně zařazena mezi divy světa?

Nejčastější odpovědí na tuto otázku bylo „ano“. 57 % respondentů je toho názoru, že socha Krista Spasitele je mezi divy světa zařazena vhodně. 21 % dotázaných si myslí, že by socha na seznam patřit neměla a zbylých 22 % odpovědělo „nevím“.

Graf 10 – Myslíte si, že moderní památka jakou je socha Krista Spasitele, je vhodně zařazena mezi divy světa?

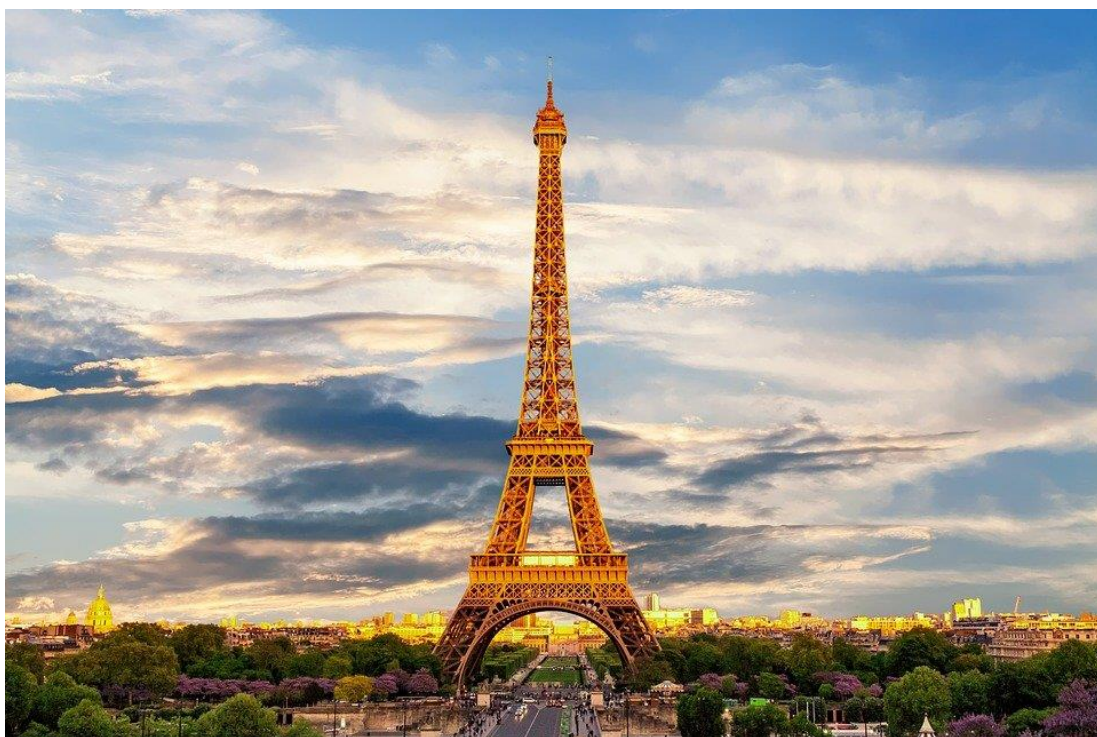

6.2.12. Otázka č. 14: Napadá Vás jiná MODERNÍ památka, kterou byste označili jako div světa?

Mezi nejčastěji jmenovanými památkami byly Opera v Sydney a Eiffelova věž v Paříži se shodným počtem 6 hlasů. Pětkrát byla zmíněna Sagrada Família. Čtyři respondenti uvedli Burdž Chalífu v Dubaji. Třikrát se v odpovědích objevila Socha Svobody v New Yorku. Dvakrát respondenti uvedli památky Golden Gate Bridge v San Franciscu a Lotosový chrám v Dillí.

Obrázek 21 – Opera v Sydney, Foto Patty Jansen

Obrázek 22 – Eiffelova věž, Foto Pete Linforth

6.3. Zhodnocení hypotéz

Hypotéza č. 1: *Předpokládám, že více než 25 % respondentů už o projektu někdy slyšelo a bude schopno správně určit památky, které patří na seznam NSDS.*

Hypotéza č. 1 se potvrdila jen z části.

O projektu slyšelo pouze 38 % respondentů, což část hypotézy potvrdilo. Ačkoliv respondenti o projektu slyšeli, správně určit památky, které patří na seznam Nových sedmi divů světa, se podařilo 19 % z dotázaných. To je přesně 50 % respondentů, kteří mají o projektu povědomí.

Hypotéza č. 2: *Předpokládám, že lepší povědomí o projektu budou mít lidé s vyšším stupněm vzdělání.*

Hypotéza č. 2 se potvrdila.

Respondenti, kteří měli vysokoškolské vzdělání s magisterským titulem, či vyšší, v 80 % případů uvedli, že už o projektu v minulosti slyšeli. Respondentů s bakalářským titulem bylo 36,4 %. Dohromady bylo vysokoškolsky vzdělaných lidí 21, 57 % z nich už o projektu slyšelo. Dále projekt znalo 50 % lidí, kteří měli vyšší odborné vzdělání. Z dotázaných, kteří měli dokončené středoškolské vzdělání s maturitou, odpovědělo „ano“ na otázku „Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa“ 33,8 %. Z respondentů ze základním vzděláním znalo projekt pouze 14 %.

Hypotéza č. 3: *Předpokládám, že vzorek dotázaných nenavštívil všechny památky ze seznamu NSDS.*

Hypotéza se potvrdila.

Žádný z respondentů neuvedl, že by navštívil všechny památky, které jsou na seznamu NSDS. Z celkového počtu dotázaných navštívilo alespoň jednu památku ze seznamu Nových sedmi divů světa 30 %. Žádný z respondentů ovšem nenavštívil Tádž Mahal v Indii. Zbylé památky navštívil alespoň jeden dotázaný.

Hypotéza č. 4: *Domnívám se, že za osmý div světa respondenti zvolí evropskou památku.*

Hypotéza se potvrdila.

Nejvíce dotázaných (17 %) odpovědělo, že by se osmým divem světa měl stát chrám Sagrada Família v Barceloně, celkem se tato památka v odpovědích vyskytla sedmnáctkrát. Z celkového počtu 100 odpovědí respondenti uvedli evropskou památku pětačtyřicetkrát. Pokud bychom ze vzorku vyřadili odpověď „nevím“ a odpovědi, které neodpovídaly zadání (Český ráj, Velký bariérový útes, Deštný prales v Amazonii), dostaneme se na číslo 69. Z tohoto počtu uvedlo evropskou památku 65 % respondentů

Hypotéza č. 5: *Předpokládám, že socha Krista Spasitele bude nejčastěji označena za památku, která by na seznam NSDS neměla patřit.*

Hypotéza se potvrdila.

Nejčastější odpovědí na otázku č. 6 bylo „nemyslím, že by některá z památek neměla na seznam patřit“, ale z památek jako takových byla nejčastěji označována právě socha Krista Spasitele. Celkem ji vybralo 17 % lidí. Na konkrétní otázku, zda by socha měla na seznam patřit, odpovědělo „ne“ 21 % respondentů. Což je ještě o 4 % více, než v předchozí otázce, která nebyla tak specifická. Ačkoliv by podle respondentů neměla být žádná z památek ze seznamu nahrazena, pokud by jedna musela být vybrána, byla by to dle odpovědí právě socha Krista Spasitele v Riu de Janeiru.

Závěr

Bakalářská práce se věnovala tématu Nových sedm divů světa. Jejím cílem bylo památky popsat a zhodnotit význam každé z nich stejně jako význam celé organizace New7Wonders a jejího počínání.

V úvodní části práce byly zahrnuty informace o ochraně památek pod záštitou organizace světového dědictví UNESCO. Dále bylo přiblíženo i původních Sedm divů starověkého světa. Hlavním obsahem teoretické části bylo podrobné popsání všech sedmi památek z hlediska historie a architektury.

Praktická část práce byla zaměřena na zhodnocení významu jednotlivých památek a vysvětlení smyslu organizace New7Wonders a jejích projektů. Organizace se totiž věnuje nejen kulturním památkám, ale i dalším tématům. Během své existence už vyhlásila soutěž o Nových sedm divů přírody či Nových sedm divů v kategorii měst. Posledním projektem, který stále hledá svého vítěze, je volba sedmi symbolů míru. Tento krok vyjadřuje jeden z cílů organizace, kterým je společnost sjednocovat.

Zhodnocení významu památek vycházelo z načerpaných znalostí v teoretické části. Volba proběhla celosvětově a památky byly zvoleny nejen na základě kulturní, historické, či architektonické hodnoty, ale i jejich oblíbenosti mezi lidmi ze všech koutů planety. Je však samozřejmé, že každá z památek, které se na seznam Nových sedmi divů světa dostaly, je významným odkazem na historii a kulturu dané země. Přestože každého člověka láká při cestování jiný typ památek, ať už to je objevování měst nebo pátrání po stopách dávných civilizací, návštěva kteréhokoli z Nových sedmi divů světa bude nezapomenutelným zážitkem.

Kromě zhodnocení památek v souvislosti se zbylými finalisty ankety, se praktická část dále skládala z vyhodnocení dotazníku na téma Nových sedm divů světa. Hlavním cílem bylo zjistit, jaké povědomí mají lidé o samotném projektu. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že s projektem byla v minulosti seznámena menší část respondentů a jen malé procento z nich bylo schopno určit všechny památky, které patří na seznam Nových sedmi divů světa. Z tohoto důvodu jsem ráda, že jsem mohla předat načerpané informace dál a respondenti se dozvěděli něco nového.

Seznam použité literatury

- [1] ALBANESE, Marilia. *Starověké civilizace: světy, které objevila archeologie*. 5. vyd. Přeložila Marcela KOUPILOVÁ. Čestlice: Rebo, 2007. ISBN 978-80-7234-841-1.
- [2] BÁRTOVÁ, Lucie. *Sedm nových nejkrásnějších divů světa*. 2. vyd. Praha: XYZ, 2012. ISBN 978-80-7388-645-5.
- [3] BINGHAM, Hiram. *Ztracené město Inků: příběh Machu Picchu a jeho zakladatelů*. Přeložila Jarka STUHLÍKOVÁ. Praha: BB/art, 2006. ISBN 80-7341-926-2.
- [4] BÍNOVÁ, Markéta, Alexandra FIEDLEROVÁ, Dagmar GARCIOVÁ, et al. *Nejtajemnější místa světa: záhadné stavby, nevysvětlitelné jevy a místa, kde se dějí zázraky*. Praha: RF Hobby, 2020. Enigma (RF Hobby). ISBN 9788090777217.
- [5] CONNOLLY, Peter. *Koloseum: římská aréna smrti*. V Praze: Euromedia Group – Knižní klub, 2004. Universum (Knižní klub). ISBN 80-242-1232-3.
- [6] *Divy světa: fascinující stavby a památky: od Kolosea k Tádž Mahal*. Praha: Knižní klub, 1993. ISBN 80-85634-06-6.
- [7] HANZLÍČKOVÁ, Helena. Růžové město z poloviny staré jako čas. *Země světa*. 2019, s. 28-34. ISSN 1213-8193.
- [8] KLYMEC, Petr. S Kristem v zádech. *Země světa*. 2016, s. 8-13. ISSN 1213-8193.
- [9] KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-87104-52-1.
- [10] LIŠKA, Vladimír. *Historické monumenty: čtyřicet podivuhodných památek, které stvořila lidská ruka*. Praha: XYZ, 2019. ISBN 978-80-7597-506-5.
- [11] ROMER, John a Elizabeth ROMER. *Sedm divů světa: dějiny novodobé imaginace*. Praha: Columbus, 1996. ISBN 80-85928-27-2.

[12] TURNBULL, Stephen R. *Velká čínská zeď 221 př. n. l. - 1644 n. l.* Ilustroval Steve NOON. Praha: Grada, 2008. Fortifikace (Grada). ISBN 978-80-247-2371-6.

Seznam použitých internetových zdrojů

- [13] Architektura | Český průvodce v Mexiku – K'inich tours. *Český průvodce v Mexiku – K'inich tours | Poznejte magické Mexiko česky a očima místních*. [online]. [cit. 21. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.pruvodce-mexiko.cz/mayove/architektura/>
- [14] Archives: Wonders | New7Wonders of Nature. *Creating Global Memory / New7Wonders of Nature* [online]. [cit. 30. 05. 2021]. Dostupné z: <https://nature.new7wonders.com/wonders/>
- [15] archiweb.cz – Třicetimetřový Kristus Spasitel žehná brazilskému Riu už 80 let. *archiweb.cz* [online]. Archiweb, s.r.o. 1997 [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/n/zahranicni/tricetimetrovvy-kristus-spasitel-zehna-brazilskemu-riu-uz-80-let>
- [16] Arms wide open. *BBC – Home* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: https://www.bbc.co.uk/news/special/2014/newsspec_7141/index.html
- [17] Chichen Itza | Český průvodce v Mexiku – K'inich tours. *Český průvodce v Mexiku – K'inich tours | Poznejte magické Mexiko česky a očima místních*. [online]. Dostupné z: <https://www.pruvodce-mexiko.cz/chichen-itza/>
- [18] Criteria for Candidacy & Rules | About New7Wonders. *About New7Wonders / News Room & About us* [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: <https://about.new7wonders.com/new7wonders-project-history/criteria-for-candidacy-rules/>
- [19] New7Wonders | The Global Voting Campaigns. *New7Wonders / The Global Voting Campaigns* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://new7wonders.com/>
- [20] How Long is the Great Wall of China - 21196.18km (13170 Miles). *China Travel Agency, China Tour Packages 2021/2022 | China Discovery* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinadiscovery.com/great-wall/facts/how-long-is-the-great-wall-of-china.html>

- [21] How Long Is the Great Wall of China? – 21,196 kilometers? *China Travel Agency, Tour with China Highlights – Since 1998!* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinahighlights.com/greatwall/fact/great-wall-length.htm>
- [22] "How the New7Wonders movement all began" | About New7Wonders. *About New7Wonders / News Room & About us* [online]. [cit. 30. 05. 2021]. Dostupné z: <https://about.new7wonders.com/our-mission/how-the-new7wonders-movement-all-began/>
- [23] Jordánsko: Skalní město a pouštní údolí – Novinky.cz. *Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu* [online]. [cit. 05. 05. 2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/clanek/jordansko-skalni-mesto-a-poustni-udoli-40286937>
- [24] Koloseum hlásí rekordní návštěvu, nejvíce lidí přišlo v březnu | Týden.cz. *Týden.cz – Aktuální zpravodajství v souvislostech* [online]. [cit. 05. 05. 2021]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/relax/ostatni/koloseum-hlasi-rekordni-navstevu-nejvice-lidi-prislo-v-breznu_509038.html
- [25] New Christ statue in Brazil's Encantado to be taller than Rio's – BBC News. *BBC – Homepage* [online]. [cit. 27. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-56710354>
- [26] Růžové město z poloviny staré jako čas - Archiv | 8-2019 – Jordánsko – Země Světa. *Úvodní strana – Země Světa* [online]. [cit. 21. 04. 2021]. Dostupné z: http://www.zemesveta.cz/archiv/jordansko/3408-3/ruzove_mesto_z_poloviny_stare_jako_cas-
- [27] Řídící orgány UNESCO | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. [online]. [cit. 21. 04. 2021]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/strucne_o_unesco/organy_unesco.html
- [28] Sevens Wonders of the Ancient World – List & Timeline – HISTORY. *Ancient History – History* [online]. [cit. 27. 05. 2021]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/ancient-history/sevens-wonders-of-the-ancient-world>

[29] UNESCO in brief - Mission and Mandate. *UNESCO / Building peace in the minds of men and women* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>

[30] UNESCO | Building peace in the minds of men and women. *UNESCO / Building peace in the minds of men and women* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://en.unesco.org/>

[31] Uxmal - The Quieter, Hipper Alternative To Chichen Itza – *ytravelthere*. *ytravelthere* [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <http://ytravelthere.com/uxmal-ruins/>

[32] Velká čínská zeď - CK China Tours. *Poznávací zájezdy do Asie a Číny - CK China Tours* [online]. [cit. 20. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.chinatours.cz/clanky-tipy/cestovatelske-clanky/velka-cinska-zed/>

[33] Záhada zániku mayského města Tikal objasněna. Místo se stalo tichým zabijákem – *Deník.cz*. *Deník.cz – informace, které jsou vám nejbliž* [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/veda-a-technika/archeologie-starovek-mayska-rise-tikal.html>

[34] Zapomenutá historie sochy Krista v Riu | Zprávy | *Tiscali.cz*. *Zprávy, Finance, Sport, Magazín, Počasí | Tiscali.cz* [online]. [cit. 22. 04. 2021]. Dostupné z: <https://zpravy.tiscali.cz/zapomenuta-historie-sochy-krista-v-riu-306668>

Zdroje použitých obrázků

[35] Obrázek 1 – FELLNER, Pavel a průvodci CK SEN. *Nových sedm divů světa* [Digitální obrázek]. In: Sen [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: https://www.cksen.cz/modules/articles/images/800/7-divu-starovekeho-sveta_1.jpg

[36] Obrázek 2 – MAZARAAWI, Khalil. *The empty treasury site in the city of Petra on March 17* [Digitální fotografie, 2021]. In: The Guardian [online]. [cit. 21. 05. 2021]. Dostupné z: https://i.guim.co.uk/img/media/d9410f65d0ceb78f63318957b75ac3eb8e838178/69_270_2681_1610/master/2681.jpg?width=700&quality=45&auto=format&fit=max&dpr=2&s=216eeae67a87d0f815f94e95ad2d2118

[37] Obrázek 3 – SIEMIENIEC, Ralf. *Ad Deir, Petra, Jordan* [Digitální fotografie, 2016]. In: Insight Guides [online]. [cit. 21. 05. 2021]. Dostupné z: https://d1bv4heaa2n05k.cloudfront.net/user-images/1470314786317/shutterstock-91907759_main_1470314794396.jpeg

[38] Obrázek 4 - Shutterstock, *Velká čínská zeď* [Digitální fotografie, 2019]. In: 100+1 zahraniční zajímavost [online]. [cit. 21. 05. 2021]. Dostupné z: https://www.stoplusjednicka.cz/sites/default/files/styles/x940-620/public/obrazky/2019/04/shutterstock_335304932.jpg?itok=fmm6w1AX

[39] Obrázek 5 – Osprey Publishing Limited. *Mapa Velké čínské zdi* [Obrázek, 2007]. In: TURNBULL, Stephen R. *Velká čínská zeď 221 př. n. l. - 1644 n. l.* Ilustroval Steve NOON. Praha: Grada, 2008. Fortifikace (Grada). ISBN isbn978-80-247-2371-6. Str. 34.

[40] Obrázek 6 – FeaturedPics, *Colosseo 2020* [Digitální fotografie, 2020]. In: Wikimedia Commons [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/de/Colosseo_2020.jpg/1199px-Colosseo_2020.jpg

[41] Obrázek 7 – AGUILERA Sofi. *Inside the Colosseum* [Digitální fotografie, 2016]. In: Pixabay [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2017/03/02/17/27/rome-2111899_1280.jpg

- [42] Obrázek 8 – BRI, Tania. *Chichén Itzá* [Digitální fotografie, 2017]. In: Pixabay [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2017/09/30/20/22/pyramids-2803447_1280.jpg
- [43] Obrázek 9 – JARMOLUK, Michal. *Chrám bojovníků* [Digitální fotografie, 2015]. In: Pixabay [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: <https://i2.wp.com/www.lugarnia.com/wp-content/uploads/2020/07/chichen-1.jpg?w=1224&ssl=1>
- [44] Obrázek 10 – Shutterstock. *Machu Picchu* [Digitální fotografie]. In: Aktuálně.cz [online]. [cit. 24. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.xsd.cz/resize/703ffc26d4ed3b61aeaafa5dde3b79e2_resize=1020,574_.jpg?hash=8cff3333158244c25732802013b68cd2
- [45] Obrázek 11 – kcullen, *Temple of the Sun at Machu Picchu* [Digitální fotografie]. In: Encyclopædia Britannica [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: <https://cdn.britannica.com/07/178107-050-2B74FFE8/stonework-Temple-of-the-Sun-Machu-Picchu.jpg>
- [46] Obrázek 12 – MCALL, Richard. *Taj Mahal* [Digitální fotografie, 2012]. In: Pixabay [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2018/02/05/14/44/taj-mahal-3132348_1280.jpg
- [47] Obrázek 13 – SRINIVASAN Balaji. *Architecture Taj Mahal* [Digitální fotografie, 2019]. In: Pixabay [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2020/01/08/07/53/architecture-4749511_1280.jpg
- [48] Obrázek 14 – BEHN, Heiko. *Rio* [Digitální fotografie, 2016]. In: Pixabay [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2016/04/03/02/28/rio-1303951_1280.jpg
- [49] Obrázek 15 – ALVES Carlos. *Viewpoint of Christ the Redeemer* [Digitální fotografie, 2017]. In: Pixabay [online]. [cit. 25. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2019/04/03/14/18/viewpoint-of-christ-the-redeemer-4100407_1280.jpg

- [50] Obrázek 16 – AUDET, Patrice. *Sagrada Família* [Digitální obrázek, 2012]. In: Pixabay [online]. [cit. 27. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2014/11/30/20/46/sagrada-familia-552084_1280.jpg
- [51] Obrázek 17 – ANESTEV, Christo. Akropolis [Digitální fotografie, 2017]. In: Pixabay [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2017/09/07/16/50/acropolis-2725918_1280.jpg
- [52] Obrázek 18 – SANTOS, Darwin, Uxmal [Digitální fotografie, 2014]. In: Pixabay [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2014/12/14/16/51/pyramid-568003_1280.jpg
- [53] Obrázek 19 – BELLA, Anna. Statue of Liberty [Digitální fotografie]. In: Pixabay [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2018/07/30/14/26/newyork-3572763_1280.jpg
- [54] Obrázek 20 – BEJKO, Eduart. Hagia Sophia [Digitální fotografie, 2016]. In: Pixabay [online]. [cit. 01. 06. 2021]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/hagia-sophia-istanbul-kostel-1932558/>
- [55] Obrázek 21 – JENSEN, Patty. *Sydney Opera House* [Digitální fotografie, 2014]. In: Pixabay [online]. [cit. 27. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2014/05/26/09/58/sydney-opera-house-354375_1280.jpg
- [56] Obrázek 22 – LINFORTH, Pete. *Eiffel tower* [Digitální fotografie, 2018]. In: Pixabay [online]. [cit. 27. 05. 2021]. Dostupné z: https://cdn.pixabay.com/photo/2018/04/25/09/26/eiffel-tower-3349075_1280.jpg

Přílohy

Příloha A: Dotazník

Nových sedm divů světa

Dobrý den,

Jmenuji se Veronika Davidová a studuji 3. ročník na UHK.

Výsledky tohoto dotazníku budou použity v mé bakalářské práci.

Předem děkuji každému, kdo mi věnuje pár minut a dotazník vyplní.

1) Uveďte, prosím, Váš věk

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) 0-18
- b) 19-25
- c) 26-35
- d) 36-45
- e) 46-60
- f) 61+

2) Uveďte, prosím, Váš věk

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) 0-18
- b) 19-25
- c) 26-35
- d) 36-45
- e) 46-60
- f) 61+

3) Uveďte, prosím, Vaše pohlaví

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Muž
- b) Žena
- c) Nechci uvádět

4) Uveďte, prosím, Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Bez vzdělání / neúplné základní vzdělání
- b) Základní
- c) Střední (s výučním listem)
- d) Střední (s maturitou)
- e) Vyšší odborné
- f) Vysokoškolské - bakalářský titul
- g) Vysokoškolské - magisterský / doktorský titul nebo vyšší

5) Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nových sedm divů světa

6) Vyberte, prosím, z následujícího seznamu 7 památek, které podle Vás patří mezi Nových sedm divů světa.

Nápověda k otázce: Vyberte sedm odpovědí

- Tádž Mahal, Indie
- Pyramidy v Gíze, Egypt
- Mount Rushmore, USA
- Chichén Itzá, Mexiko
- Machu Picchu, Peru
- Velká čínská zeď, Čína
- Stonehenge, Velká Británie
- Luxor, Egypt

- Koloseum, Itálie
- Chrám Sagrada Familia, Španělsko
- Socha Krista Spasitele, Brazílie
- Petra, Jordánsko
- Hagia Sofia, Turecko
- Opera v Sydney, Austrálie

7) Seznam Nových sedmi divů světa je následující. Která/é z těchto památek by podle Vás na seznam patřit neměla/y?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Petra
- Velká čínská zeď
- Koloseum
- Chichén Itzá
- Machu Picchu
- Tádž Mahal
- Socha Krista Spasitele
- Nemyslím, že by některá neměla
- Nových sedm divů světa

8) Je pro Vás památka označená za div světa více atraktivní?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

9) Seřadte památky podle toho, jak atraktivní by pro Vás byla jejich návštěva.

Nápověda k otázce: Změňte pořadí položek dle svých preferencí (první – nejdůležitější, poslední – nejméně důležitá)

- Petra
- Velká čínská zeď

- Koloseum
- Chichén Itzá
- Machu Picchu
- Tádž Mahal
- Socha Krista Spasitele

10) Navštívili jste někdy nějaký z Nových sedmi divů světa?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Ano
- b) Ne
- c) Ne, ale chtěl/a bych

Na následující dvě otázky, prosím, odpovězte pouze, pokud vaše odpověď byla ano.

11) Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Petra
- Velká čínská zeď
- Koloseum
- Chichén Itzá
- Machu Picchu
- Tádž Mahal
- Socha Krista Spasitele

12) Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památky řadí mezi Nových sedm divů světa?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Ano
- b) Ne

13) Jakou památku byste zvolili jako 8. div světa?

Nápověda k otázce: Může to být jakákoliv kulturně-historická stavba/lokalita. Prosím, neuvádějte přírodní památky.

Volná odpověď:

14) 14. Myslíte si, že moderní památka jakou je Socha Krista Spasitele, je vhodně zařazena mezi divy světa?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

15) 15. Napadá Vás jiná MODERNÍ památka, kterou byste označili jako div světa?

Volná odpověď:

Příloha B: Seznam obrázků

Obrázek 1 – Sedm divů starověkého světa, Autor: průvodci CK SEN a Pavel Fellner	13
Obrázek 2 – Pohled na Al-Chaznu z prolákliny Sík, Foto Khalil Mazaraawi.....	22
Obrázek 3 – Ad-Dér při západu Slunce, Foto Ralf Siemieniec	23
Obrázek 4 – Velká čínská zeď, Foto Shutterstock.....	24
Obrázek 5 – Mapa Velké čínské zdi, Obrázek Osprey Publishing Ltd	27
Obrázek 6 – Koloseum, Foto FeaturedPics	30
Obrázek 7 – Interiér Kolosea, Foto Sofí Aguilera	33
Obrázek 8 – El Castillo, Foto Tania Bri	39
Obrázek 9 – Chrám bojovníků, Foto Michal Jarmoluk	40
Obrázek 10 – Pohled na Machu Picchu, Foto Shutterstock.....	42
Obrázek 11 – Incké stavby, Foto kcullen	45
Obrázek 12 – Tádž Mahal, Foto Richard Mcall	48
Obrázek 13 – Architektura Tádž Mahalu, Foto Balaji Srinivasan.....	50
Obrázek 14 – Socha Krista Spasitele na hoře Corcovado, Foto Heiko Behn.....	53
Obrázek 15 – Socha Krista Spasitele, Foto Carlos Alves.....	55
Obrázek 16 – Pozůstatky řecké Akropolis, Foto Christo Anestev	59
Obrázek 17 – Mayská pyramida v Uxmalu, Foto Darwin Santos	60
Obrázek 18 – Chrám Hagia Sofía, Foto Eduart Bejko	62
Obrázek 19 – Socha Svobody, Foto Anna Bella	63
Obrázek 20 – Sagrada Família, Foto Patrice Audet.....	74
Obrázek 21 – Opera v Sydney, Foto Patty Jansen	76
Obrázek 22 – Eiffelova věž, Foto Pete Linforth.....	76

Příloha C: Seznam grafů

Graf 1 – Uved'te, prosím, Váš věk	65
Graf 2 – Uved'te, prosím, Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.....	66
Graf 3 – Slyšeli jste už o projektu Nových sedm divů světa?	66
Graf 4 – Vyberte, prosím, z následujícího seznamu 7 památek, které podle Vás patří mezi Nových sedm divů světa. Seřazený od nejvíce po nejméně označení.	68
Graf 5 – Seznam Nových sedmi divů světa je následující. Která/é z těchto památek by podle Vás na seznam patřit neměla/y?	69
Graf 6 – Je pro Vás památka označená za div světa více atraktivní?	70
Graf 7 – Navštívili jste někdy nějaký z Nových sedmi divů světa?	71
Graf 8 – Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili?	72
Graf 9 – Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?	73
Graf 10 – Myslíte si, že moderní památka jakou je socha Krista Spasitele, je vhodně zařazena mezi divy světa?.....	75

Příloha D: Seznam tabulek

Tabulka 1 – Vzdělanost respondentů, kteří už o projektu NSDS slyšeli.....	67
Tabulka 2 – Vzdělání respondentů, kteří správně označili památky ze seznamu NSDS	68
Tabulka 3 – Povědomí o projektu respondentů, kteří správně určili památky ze seznamu NSDS	69
Tabulka 4 – Seřad'te památky podle toho, jak atraktivní by pro Vás byla jejich návštěva. Seřazená podle důležitosti od nejvyšší po nejnižší.....	71
Tabulka 5 – Pokud ano, kterou/které památky jste navštívili? Seřazená podle podílu od nejvyššího po nejnižší.....	72
Tabulka 6 – Pokud ano, bylo to z důvodu, že se tato/tyto památka/y řadí mezi Nových sedm divů světa?	73